

If undelivered return to:
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly...\$1.20
For non members...\$2.00
Foreign Countries...\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920 at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto \$1.20
Za nečlane.....\$2.00
Za inozemstvo \$3.00
NASLOV
uredništva in upravitelja je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHOR IZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 44.—No. 44.

JOLIET, ILL., 31. OKTOBRA (OCTOBER) 1923.

Leto IX.—Volume IX.

GRADBA NOVE SLOVENSKE SOLE V PUEBLO, COLO.

Iz Pueblo, Colo. smo prejeli izrežek tamošnjega lista "Pueblo Star Journal" z dne 23. t. m. ki opisuje veliko slavnost tamošnjih Slovencev povodom blagoslovljenja stavbišča "a novo slovensko šolo.

Minulo nedeljo popoldne dne 21. oktobra se je zbralo na Bessemerja od 10,000 do 15,000 ljudi, da so gledali razstrelbo velikega dimnika iz opeke, katero se bo rabilo za gradbo nove farne šole na Eilerjevem stavbišču, ki je last slovenske cerkve Matere Božje.

Točno ob 3.22 popoldne so skušali s pomočjo električne tom v podznožju orjaškega dimnika, toda električni tok je bil preslab, nakar so prepregli dimnik z debeljšo žico napečeno iz mestne elektrike. Tok je bil spučen ob 3.25 nakar se je velikanski dimnik podrl na mestu, kjer je stal zadnjih 20 let. Niti ena opeka ni padla dlje kot 20 čevljev z mesta, kjer je stal dimnik; čudno je, da se pri tej jako nevarni razstrelbi ni pripetila najmanjša nesreča.

Predpriprave za razstrelbo sta delala že prejšnji teden rojaka Frank in Joe Mehle, dinamitiranje (razstrelbo) dimnika je pa izvršil mestni komisar George Stumpf. Na vsaki strani vzhodju dimnika se je navrtalo okrog 6 čevljev veliko luknjo ter vanjo položilo 29 kosov dinamita.

Pri razstrelbi je za red in varnost skrbela mestna policija; nobena oseba ni smela stati več kakor en blok oddaljeno od onega dimnika. Radovedni gledalci so stali torej na Mesa Ave. od Santa Fe Ave. do Elm ceste; na Rio Grande Ave. je pa stalo na stotine avtomobilov z radovednimi gledalci kakor se bo velikanski dimnik podrl.

Še pred razstrelbo je stavbišče nove šole v bližini onega dimnika blagoslovil Rev. Father Ciril Zupan ob asistenci Father Ciriana in Rev. McCarthy. Te slavnosti se je vdeležilo tudi več organizacij cerkve Matere Božje dalje šolske mladine in raznih društev.

S pospravljanjem in pobiranjem opeke se bo pričelo tekoma enega tedna, novo farno šolo bodo pa začeli zidati čez 6 mesecev. Dosedaj še niso načrti te šole gotovi; zatrjuje se pa, da bo nova stavba nekaj krasnega in povsem modernega. Nova slovenska farna šola bo podružnica označene cerkve, kamor bodo pohajali otroci iz Bessemerja.

Važno! Ves zanimiv prizor povodom blagoslovljenja stavbišča nove šole, tako tudi razstrelbe dimnika in podiranja orjaškega dimnika se je slikalo za kino gledišče; film je dolg 150 čevljev. Župnik cerkve Matere Božje v Pueblo, Colo. je vsled tega odredil slikanje tega prizora, ker se bo dajalo te slike na posodo proti mali na-

TRIJE SLOVENCİ UBITI, ŠTIRJE NEVARNO RANJENI V NOTTINGHAMU, OHIO.

Cleveland, Ohio, 22. okt. — V hiši poznane rojaka Rudolfa Retzerja na 18735 Glenfield Rd. v Nottinghamu, ki je udovec je bila v nedeljo popoldne dne 21. okt. zbrana domača družba. V goste je prišla Mrs. Rose Strah, stanujoča na E. 212th St. in Recher ave. v Euclidu, njen sin Joseph 15 let star, hčerka Anna Strah 12 let stara. Rudolf 19 let star, potem pa še rojaka Rudolf Bajt in John Gorše, ki se je pred kratkim vrnil od vojakov. Proti večeru je Rudolf Retzer povabil vse svoje goste, da zasedejo njegov avtomobil in jih popelje na dom. Komaj en blok od Retzerjeve hiše se nahaja železniška proga Shore Line železnice. To je malo doli bolj proti mestu od Perdanovo trgovine na 185. cesti. V istem trenutku je prihajala rdeča kara, vozeča 40 milj na uro. Retzerjev avtomobil se ni bil popolnoma preko proge, ko ga je zadelo kara.

Posledica je bila strašna. Na mestu je bila ubita Mrs. Rose Strah, stara 39 let, njen sin Joseph Strah 15 let star in rojaka John Gorše, star 22 let, stanujoč na 982 E. 207th St. štiri osebe so bile ranjene in sicer sta Anna in Rudolph Strah dobila skoro smrtno poškodbo. Retzer in Bajt pa sta jako nevarno poškodovana. Bilo je malo po osmi uri zvečer. Priča strašnem dogodku ni bil nihče drugi kot Frank Strumbelj, ki je na porcu svoje hiše na 985 E. 185 St. videl ves dogodek. Bil je strašen suneč. Avtomobil je težka kara zdobil na kose, in ko je Strumbelj prihitel bližje, je videl sedem trupel ležati ob progi. Bilo je sto čevljev naprej, predno se je kara vstavila. Mrtve in ponesrečene so odpeljali v bolnišnico. in ranjeni so bili tako v nezvesti, da se od njih ni moglo kaj poizvedeti. Rudolph Retzer, ki je udovec, se je nameraval poročiti v kratkem z Mrs. Rose Strah. V kolikor se je moglo dognati, trdi motorman kare, Allen, da je žvižgal, ko je kara se bližala križišču na Glenfield Rd. Strumbelj trdi, da ni slišal žvižga, toda potniki so vsi potrdili, da je motorman dajal svarilno znamenje. Mr. Rudolph Perdan, ki stanuje nedaleč od mesta nesreče, nam je prvi sporočil vest o strašni nesreči. Ponesrečeni Rud. Bajt, ki se nahaja v bolnišnici je popolnoma nezavesten; zdravniki pravijo, da ni upanja, da bi okrevl.

gradi v korist skiada za stavbo nove šole.

Ako želijo naši rojaki v kaki drugi naselbini videti naše vrle Pueblane zbrane pri tej slavnosti in če hočejo opazovati razstrelbo velikanskega dimnika, naj pišejo glede filmov in pojasnil na: Rev. P. Ciril Zupan, O. S. B. 806 East B St., Pueblo, Colo.

VAŽNA KONFERENCA.

Washington, D. C. 26. okt. — Za danes je državni tajnik Hughes povabil k sebi na posvetovanje bivšega angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea, ki se mudi na obisku v Združenih državah. Namen te važne konference je doseči sporazum med Anglijo in zavezniki državam v zadevi plačila vojne odškodnine od strani Nemčije.

V kolikor znano, ta načrt odobravajo tudi Francija, Italija in Belgija. Da se reši pereče vprašanje glede vojne odškodnine (reparacije) katero mora na podlagi mirovne pogodbe zaveznikom plačati Nemčija, bo imenovala posebna mednarodna komisija, ki bo dognala, je li Nemčiji mogoče plačati predpisano svoto ali ne. V tej komisiji bodo zastopane tudi Združene države.

Čudna razstrelba.

Reading, Pa. 28. okt. — Ko so danes prohibicijski agentje v podcestni kanal iztočili 2800 sodčkov 5% piva, vrednega \$50,000, je pri tem nastala posebne vrste razstrelba, ki je stanovalce mesta spravila v skrajni strah. Še mlado in novo pivo je pričelo v podcestni kanalu delati pline; ti plini so bili tako močni, da je na nekem prostoru razneslo kanal in pivo je curkoma brizgalo na cesto. To priliko so uporabili bližnji stanovalci s tem, da so odnašali domov razne posode, polne finega piva. Pivo pa ni dolgo brizgalo iz ceste, ker so mestni delavci luknjo podcestnega kanala kmalu zamašili. Tako se je zatem fino pivo pretakalo namesto v posode žejnih Readingčanov, v reko Schuylkill.

Pomanjkanje delavcev na farmah v Iowi.

Sioux City, Iowa, 25. okt. — V severnem delu Iowe, Nebraska in Južne Dakote so vsled skrajno lepega vremena pričeli šele sedaj koruzo pospravljati in luščiti. Farmarji so zelo v stiskah, ker ne morejo dobiti zadostnega števila delavcev. Državna posredovalnica za službe bi takoj zaposlila 1000 mož. Plačuje se delavcem odd 5 do 9c za 1 bušel nalosčene koruze.

Parnik potopil-submarinko.

Washington, D. C. 28. okt. — Tukajšnjemu mornaričnemu oddelku se poroča, da je danes zjutraj ob 6 parnik "Albandarez" zadel in potopil submarinko (podmorski čoln) "0.5". Na tem podmorskem čolnu se je nahajalo 5 vojakov, ki so vsi utonili in sicer: mate Lovrene Brown, električar, Clyde Hughes, strojnik; Henry D. Breault torpednik; Thomas P. Melzler, kurjač, in kuhar Fred C. Smith.

Prvi sneg v Jolietu.

Včeraj zjutraj je zapadel v našem mestu prvi sneg, ki je naravno do cela pobelil. Snežec beli, malo prekmalu si se letos pojavil!

BORBA ZA PREDSEDNIŠKO KANDIDATURO.

Senator Johnson hoče poraziti Kelogga.

Chicago, Ill., 29. okt. — Prijatelji in naklonjenci znanega senatorja Hiram Johnsona iz Californije se mu je čeraj brzojavno naznanili, da naj takoj pride v njih sredino, da ga bodo proglasili za republikanskega predsedniškega kandidata. Njegov tekmeč senator Kellogg iz Minnesote je bil po zatrdilu nekaterih politikarjev predlagan za bodočega ameriškega veleposlanika na Angleškem. V kolikor se zamore o tem soditi, je to samo postranska igra nasprotnikov Johnsonove stranke. Prvi predsednik kandidat republikancev bo senator Hiram Johnson iz Calif.

Visoka starost.

Vancouver, B. C. 24. okt. — Tu živeči Charles Quick, po poklicu sedlar in jermenar je danes obhajal svoj 103. rojstni dan. Navzlic visoki starosti dela navedenec v neki tovarni po 11 ur na dan; pravi, da mu je delo najljubša stvar na svetu.

Pred nekaj meseci se je Mr. Quick dal vpisati v plesno šolo, toda ples je sedaj opustil ker mu ne ugaja več.

Rekord pri strojepisju.

New York, N. Y. 24. okt. — Povodom neke razstave se je te dni vršila v našem mestu tekma tipistov na pisalnem stroju. Prvo nagrado je dobil 24 letni Albert Tangora iz Patersona, N. J. ker je napisal 8820 besed v eni uri, ali povprečno 147 besed na minuto.

Znižana plača delavcem v rudotopilnici.

Butte, Mont. 26. oktobra. — Vodstvo Butte, & Anaconda bakrene družbe je z današnjim dnem vsem svojim delavcem znižalo plačo za 50c na dan; vsled tega je prizadetih okrog 14,000 delavcev v Butte, Anacondi in Great Falls, Mont. Družba navaja vzrok znižanja plače prenikajočo ceno izdelane rude in previsoke upravne stroške.

Anglija odobrava nasvet Združenih držav.

London, 26. okt. — Da bo mogoče tihotapstvo z žganjem na ameriškem obrežju omejiti, se je vlada Združenih držav obrnila na Anglijo v svrhu odlašanja obrežne cone na 12. milj. Kakor javlja angleški zunanji minister Lord Curzon, bo skušala Anglija tej prošnji ugoditi. Ko bo zadeva rešena, bodo ameriške carinske oblasti preiskale vsak inozemski parnik v razdalji 12 milj od obrežja, če ima kaj opojne pijače natovorjene.

Zaprti Irci stavkajo.

Dublin, 28. okt. — V raznih zaporih se nahaja na Irskem 1495 političnih ujetnikov, ki nočejo uživati nobene hrane. Oblasti so vsled tega v velikih sitnostih.

DR. STEINMETZ UMRL.

Schenectady, N. Y. 26. oktobra. — Danes zjutraj ob pol 9. uri je na svojem domu tukaj umrl Dr. Karol P. Steinmetz, največji ženi na polju elektrofizike, star 58 let; zadela ga je srčna kap.

Dr. Steinmetz je bil rojen v Vratislavi na Nemškem, kjer se je izšolal za električnega inženirja in kemista. Tukaj v Ameriki je živel 34 let ter je ves čas vodil tehnična dela občeznane tovarne za električne naprave General Electric Works v Schenectady, kjer je dobival \$100,000 letne plače. Vsled njegovih epohalnih iznajdb na električnem polju je zaslovel po celem svetu, kakor znani Thomas Edison. Glede političnega prepričanja je bil socialist. Njegovi prijatelji zatrjujejo, da je postal Dr. Steinmetz žrtev svojega poklica, ker je hotel izpopolniti več električnih naprav za občno uporabo.

Smrtna kosa.

Dne 23. oktobra je v Canonsburg, Pa. umrl tamošnji mirnovni sodnik Josip Ambrožič, star 40 let, rodom iz Zabja vasi pri Novem mestu; bolehal je samo nekaj dni za pljučnico. Pokojnik je bil 12 let vpislen pri Standard Chemical Co. v Canonsburgu, znani kemični tovarni radija; skozi njegove roke je šlo tri četrtine radija, kar se ga izdela na svetu.

Pok. Josip Ambrožič je bil od l. 1915-1920 znan v naši ameriški slovenski javnosti po svojih pripovednih spisih. Tedaj je spadal k socialistični stranki; bil je tudi več let v gl. odboru S. N. P. Jednote; a kasneje je pa vse skupaj pustil in stopil v tabor angleških protestantov. Pokopali so ga dne 26. okt. na presbiterijanskem pokopališču Oak Springs v Alexandru (Canonsburgu, Pa. Zapušča ženo in 4 nedoletne otroke.

Ko bodo to novico čitali Ambrožičevi sorodniki in domačini blizu Novega mesta, se bodo gotovo čudili čudnemu življenju ameriških slovenskih "naprednjakov".

Kosilo v zraku.

Pariz. — Med Parizom in Bukrešem (1150 milj daleč) bo v kratkem uveden zračni promet z aeroplanom. Naenkrat se bo lahko peljalo 16 oseb. Aeroplan bo opremljen s spalnimi sobami, jedilnico in kuhinjo tako, da bodo lahko potniki v zraku kosili in večerjali.

Kazen za inozemske parnike.

Washington, D. C. 28. okt. — Ker je v noči 31. avg. prispelo več inozemskih parnikov z no vimi priseljenci, ki so hoteli prekorčiti redno mesečno kvoto, je priseljeniški komisar Husband k sebi na zagovor poklical zastopnike vseh teh parobrodskih družb. Tem družbam je bila vsled tega naložena denarna globa v znesku \$300,000 katero bodo morale plačati.

NEMIRI NA SAKSONSKEM.

Berlin, 29. okt. — Vsled vedno večjega upora socialistov in komunistov na Saksonskem, je danes nemški diktator Stresemann iz urada odstavil saksonskega ministrskega predsednika Zeignerja. Ker se je Zeignerjev kabinet odločno upiral odloku berlinske vlade, so danes popoldne vdrl nemški domobrancevi v vladno poslopje ter vse ministre s silo iztirali; vodstvo saksonskega kabineta ima sedaj Dr. H. Heinze v svojih rokah.

Stresemann je poslal v Dresden, glavno mesto Saksonske vsled tega večji oddelek domobrancev, da zabranijo za jutri določeno zasedanje parlamenta.

Tudi na Bavarskem se pojavljajo resni nemiri med ljudstvom. Oblasti so prišle na sled zarotnikom, ki nameravajo proglasiti Bavarsko za neodvisno republiko; v to zaroto so baje zapleteni tudi diktator von Kahr, Adolf Hitler in general Ludendorff.

Delo v Poruhrju počiva.

Berlin, 26. okt. — Položaj v zasednem ozemlju Poruhrja postaja vedno bolj resen deloma vsled upora, deloma vsled nastopa znanega magnata Stinnesa, ki je dal vse svoje premogovnike in tovarne zapreti, da je obupano ljudstvo brez dela in jela.

Danes popoldne se je zbralo v Dusseldorfu več tisoč delavcev, ki so s silo vdrli v trgovine in skladišča; pri tem spopadu je bilo več oseb nevarno ranjenih. Tako so razjarjeni delavci Kruppovih tovarn tudi v Essenu vprizorili velike izgrede; lačno ljudstvo je s silo vdrla glavni policijski stan, ter zahtevali kruha; v tem spopadu bi bila kmalu dva stazažnika linčana; tri osebe so ubite, 17 pa ranjenih.

V Frankfurtu in po vseh šlezjskih premogovnih okrajih je bila proglašena generalna stavka.

Pogreb v zraku.

Pariz, 27. okt. — Prvi pogreb v zraku se je v Parizu vršil danes. Ker se je te dni sloveči francoski letalec Alex Mancyrol na Angleškem smrtno ponesrečil, so njegovo truplo semkaj v aeroplanom prepeklali. Aeroplan s krsto je spremljalo še 20 drugih letal. Ponesrečena letalec so pokopali na pokopališču Beval de Grace.

Vrednost ameriškega bankovca za \$1.

Ridgewood, N. J. 28. okt. — Tu živeči John Felton je poslal pred 3 tedni enemu izmed svojih prijateljev na Nemško \$1 v pismu. Dotični prijatelj mu je odgovoril, da v onem mestu nima nobena krajevna banka toliko denarja, da bi mu zamogla oni bankovec izmenjati. V oni banki so mu naročili, naj pride naslednji dan s kakim vozičkom po nemške papirnatne marke.

Društvena naznanila in dopisi

NAZNANILO

Iz urada društva sv. Družine št. 5. La Salle, Ill.

se naznanja, da je bilo sklenjeno na zadnji seji dne 7. oktobra, da naše društvo pristopi v centralni bolniški oddelek s člani in članicami, vendar je pa članicam na prosto voljo dano da pristopijo ali ne, vsaka članica, ki hoče pristopiti v centralni bolniški oddelek naj se zgleda pri tajniku, ali pa pri kakem drugem odborniku.

Dalje naznanjam, da plača vsaka članica 75c na mesec za bolniški asessment ter bo dobila iz centralne Jednotine blagajne \$7.00 podpore na teden. Cenjene sestre! Zdaj imate lepo priliko za pristop v ta oddelek; jaz naravnost ne silim nobene in ji tudi ne branim, toda opozarjam vas na lepo priliko, ki se vam sedaj nudi.

Dalje opozarjam članstvo, da je za mesec november razpisani poseben asessment \$1.00, katerega mora plačati vsak član(ica) v svrhu pokritja stroškov minule konvencije; saj ste čitali tozadevno naznanilo gl. tajnika v zadnjem "Glasilu". Te vrstice naj vam služijo v ravnanje, da se ne bo nihče izgovarjal, da ni vedel; ta asessment mora biti plačan brez vsakega izgovora.

Dalje vabim tudi člane, da bi se bolj številno vdeleževali sej kot dosedaj če ne, bo moral odbor bolj strogo po pravih postopati.

Pozdrav do vsega članstva K. S. K. Jednote, osobito pa do članov(ice) našega društva št. 5.

Frank Strehar, tajnik.

NAZNANILO

članom društva "Friderik Baraga" št. 93 K. S. K. J. Chisholm, Minn.

Dne 14. oktobra t. l. je naše društvo pristopilo v centralni bolniški oddelek K. S. K. J. Prosim, da člani društva sedaj vpoštevajo Jednotina pravila v slučaju bolezni in naj se po njih ravna. Asessment do novega leta ostane kot do sedaj. Društvo je plačalo svoje bolne člane do 14. oktobra; za naprej pa bodo dobili iz centralne bolniške blagajne bolno podporo; one člane pa, ki se nahajajo izven Chisholma v kraju, kjer je kako društvo, spadajoče h K. S. K. J. in spada k central. boln. oddelku prosim, da mi pišejo, da se jim izda prestopni list za bližnje društvo.

Za dr. "Friderik Baraga" št. 93 K. S. K. Jednote.

John Sterle, tajnik.

NAZNANILO

Iz urada dr. sv. Jožefa št. 110 K. S. K. Jednote v Barberton, Ohio.

Uradno se naznanja vsem članom imenovanega društva, da prihodnja redna seja se bo vršila ravno tako, kakor dosedaj tretjo nedeljo v mesecu, samo da bo seja dopoldne namesto popoldne. Začetek seje ob pol desetih dopoldne, to pa zaradi tega, ker na omenjeno nedeljo bo v prostorih kjer društvo zboruje Cerkevni bazar slovenske fare Srca Jezusovega. Naproseni ste člani, da blagovolite to naznanilo vpoštevati.

Z sobratiskim pozdravom
Joseph Lekšan, tajnik.

ZAHVALA

Tem potom naznanjam vsem cenj. članom in članicam društva sv. Mihaela št. 163 K. S.

K. J. Pittsburgh, Pa., da se je vršila plesna zabava dne 20. oktobra t. l. v korist in pomoč društvene blagajne za podporo članov in članic. — Le žal, da se članstvo tako slabo vdeležuje društvenih sej in društvenih zabav; žal da članstvo tako slabo dela na društvenem polju. Bratje in sestre! Ni dolžnost samo odbora delati pri društvu, nego vsega članstva skupaj, posebno pa še onih, ki so prejeli od društva že veliko podpore.

V resnici, odbor je sluga pri društvu, toda morate mu tudi vi člani(ce) pomagati. Ali vam niso znana gesla naše K. S. K. Jednote: "Vsi za enega, eden za vse." — "V slogi je moč." — "Vse za vero dom in narod!" — Če bi se na te besede ozirali, bi se moralo več članstva vdeležiti društvenih prireditev. Naše društvo šteje 426 članov(ice) odraslega in mladinskega oddelka, pa se ni minule zabave vdeležilo niti 40 iz obeh oddelkov; toraj komaj 10 odstotkov! Ravno taka slaba vdeležba je tudi na sejah.

S tem izrekam prisrčno zahvalo vsem delavcem in delavkam, članom in članicam, ki so pomagali na zabavi. Hvala vsem onim članom društva, ki so se udeležili in trošili na zabavi. Prisrčna hvala vsem rojakom in prijateljem iz okolice, ki so nas posetili na naši zabavi. Ako bi ne bilo stranskega naroda in nekaj članov, bi bila dvorana prazna. Jaz mislim, da vsak član(ca) bi moral biti ponosen na svoje društvo; kakor z veseljem z raven pristopi, tako bi moral tudi z veseljem za društvo delati. V slučaju kake nesreče se pa vsakdo takoj obrne na društvo za pomoč. Sicer pomoči ne prosi, ampak naravnost zahteva.

Bratje in sestre! Pomislite. Vsakdo vplača v društvo po 50c na mesec, ali \$6. na leto; ako pa katerega zadene bolezen, dobi iz društvene blagajne za 6 mesecev \$182.

To naj za enkrat zadostuje. Te besede vam z dobrim namenom polagam na srce, da bodo odobrile obilen sad v prid našega društva.

S sobratiskim pozdravom

Matt Brozenič, tajnik.

VABILO

na igro in zabavo, katero priredi društvo sv. Ane št. 170 K. S. K. J. Chicago, Ill. dne 4. novembra t. l. v cerkveni dvorani. Vprizorilo se bo neko jako lepo in veselo gledališko igro; po igri se pa vrši prosta zabava s plesom v šolski dvorani.

S tem uljudno vabimo vse cenj. sestre našega društva, kakor tudi članstvo drugih slovenskih društev iz Chicago, vse Slovence in Slovenke našega volikega mesta, da nas označeni dan v obilnem številu posetijo. Nikdo ne bo obžaloval vdeležbe, ker naša prireditev bo res nekaj zanimivega. Toraj, na veselo svidenje 4. nov. Ker je naše društvo še mlado ter potrebuje finančne pomoči, se torej za mnogobrojno vdeležbo še enkrat toplo priporoča.

Odbor.

Waukegan, Ill.

Zopet hočem nekoliko poročati iz naše ameriške Vrhničke, da ne boste morda rekli, da smo že vsi zaspali. — Samo tega ne vem, kaj je s "coklarji"; mislim, da nimajo časa; za našega mojstra Drašlerja že vem, da je zelo "busy", ker hodi vedno tistega velikega šteti.

narja (prešiča) gledat in pitat; pravijo da vaga ta žival že 900 lb. Mr. Drašler si vedno beli glavo, kako ga bo zaklal; no, zaradi tega lahko mirno spi; če ga "coklarji" ne bodo mogli zaklati, ga bomo pa mi Vrhničani. — Pa pustimo šalo na stran!

Na društvenem polju se prav marljivo gibljemo, tako tudi v dramatiki. Osobito bomo sedaj obloženi z delom, ko bomo imeli naš cerkveni "fair" v korist tukajšnje slovenske cerkve Matere Božje, kakor so nam oznanili naš marljivi župnik Rev. Father Fr. Ažbe. V resnici mora vsakdo priznati, kako se naš dušni pastir trudijo za napredek naše fars, da čim preje dosežemo zaželeni cilj — novo farno šolo.

Dne 14. oktobra so imela veselico v korist naše cerkve sledeča društva K. S. K. J.: Dr. sv. Jožefa št. 53, dr. M. Pom. št. 79 in dr. Sv. Ane št. 127. Ta prireditev se je tako izborna obnesla, da je preostalo \$350. čistega dobička.

No, sobr. urednik, — zdaj vam pa še nekaj naznanim če se vam ne bo stvar smešna zdelo.

Skoro že vsakojaka društva in klube imamo v Waukeganu, samo takega še nismo imeli, kakoršnega smo ustanovili pred zadnjo nedeljo (21. okt.) Pa ne smete misliti, da je ta kak KKK., ali "Aero" ali političen klub. — Ta klub bi lahko nazivali "Brezmuzikalični", ali tudi "Mutasti" klub. Vsakdo bo lahko imel orgelce, samo igrati ne bo smel nanje, če ne ga takoj stane 25c kazni. Član tega kluba bo dobil orgelce, in če ga kak klubov član zasači, da orgelce nima pri sebi, bo moral plačati 10c globe.

Zdaj boste pa mogoče vprašali, zakaj bomo rabili dobiček? Ta denar se bo rabil za vogelni kamen naše nove šole kadar jo bomo zidali.

Dragi mi rojaki naše Waukeganske naselbine in iz North Chicago! Ker je do dobro ideja, vas uljudno vabim, da pristopite v naš novi klub. V slogi je moč! Na ta način bomo dosegli, da bo onkraj 10. ceste stala enkrat naša krasna nova slovenska šola, ki bo gotovo v ponos in čast nam "naznaknikom", kakor nas imenujejo naši "prosvitljenci" iz Chicago.

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. Jednote.

Joe Maček.

Canonsburg, Pa.

Ker je danes ravno nedelja, sem se popoldne vsedel za mizo, da sestavim kratak dopis iz naše naselbine; saj od tukaj že dolgo časa nismo nič v "Glasilu" čitali.

Well, posebnih novic res ni dosti. Če bi že začel z vremenom, bi se moral človek o njem pohvalno izraziti; tudi pri nas imamo sedaj takozvano "indijansko poletje", le slanica nam je zadnjič pomorila, vse ta žlah tne rožice okrog hiše na vrtno.

Z delom gre pri nas še precej dobro dosedaj. Ne smemo se pa s tem preveč ponašati, sicer se lahko to kolo ustavi vsak čas. Na zadnji seji našega društva št. 153 je naš sobrat John Recelj predlagal za pristop v društvo dva mlada, krepka fanta, brata Antona in Alojzija Polh v starosti 18 in 19 let. Označena sta bila rojena tukaj v Ameriki; pred 3 leti sta se podala s svojimi starši v staro domovino, v St. Peter na Krasu. Ker sta pa videla, da jima ne more dati sedanja italijanska domovina toliko belega kruha, kakor sta ga imela v Ameriki, sta priromala nazaj v njuno rojstno domovino. Tudi junji starši bi radi prišli nazaj, pa jim vlade delajo dosti

ovire. To je svaričen vzgled onim, ki so namenjeni potovati v staro domovino. Sur, — dokler je še kaj lepih ameriških dolarčkov, je že še dobro, potem pa hajd nazaj čez lužo v obljubljeno deželo; ja, ko bi bilo pa še to mogoče? Ta nesrečna priseljeniška kvota dela mnogim preglavice. Boljše je ostati v U. S. A.

Pozdrav

John Pelhan.

Waukegan, Ill.

V soboto, dne 3. novembra otvorili Slovensko Stavbinko in Posojilno društvo (North Shore Building and Loan Association) novo (11.) serijo.

Rojaki! Rojakinje! Tu se vam zopet nudi lepa prilika za varčevanje.

Pridite v urad tega prekristnega društva prihodnjo soboto, ter sezite po delnicah in nikoli vam ne bode žal. Delnice so po 100 dol. vsaka in vi plačujete samo po 25c na teden, in v 6 letih se vam izplača 100 dol. Plačate lahko tudi za več tednov skupaj kakor vas veseli in se vam zdi bolj priključno. V slučaju pa, da vi denar potrebujete, ali da vsled katerikoli vzroka ne morete plačevati, se vam ves denar vrne z obrestimi vred. To društvo posluje na strogo trgovski podlagi in je pod nadzorstvom države Illinois. Tu je vsaka izguba nemogoča. Vsem slovenskim društvom, ki imajo svoj denar v banki naložen, bi se priporočalo, da s prvim januarjem vložijo svoj denar in svoje prihranke v to domačo podjetje. Tu se plačuje od hranine vloge po 4½% obresti; na banki dobite pa le 3%. Na ta način pomagajte sami sebi, (dobite namreč večje obresti) pomagajte Stavbinkemu in posojilnemu društvu in pomagajte splošno celi slovenski naselbini. Toraj na noge! Pristopite vsi k temu prekristnemu društvu.

Kaj pa je z rojaki tam doli pod gričem? Kaj je s slavnim Market cesto? Rojaki! Vidite, da ni varno imeti denar za kovan doma v bezmentu. Tudi vi z Market ceste se zdramite ter pristopite k temu društvu. Žal, da je sedaj samo en sam rojak iz Market St. ki je član tega društva. Kje ste pa drugi? Zdramite se! In prihodnjo soboto pridite v urad tega društva ter se vpišite v društvo. Ni pa neobhodno potrebno, da pridete osebno, ampak lahko pošljete kakega prijatelja ali pa svojega sina ali hčer. Urad je odprt vsako soboto zvečer od 7 ure naprej. Toraj "Hura" in 11to serijo mora iti "Over the top."

Naznanja se vsem uložnikom v razredu B, da obresti od vložnega denarja se bo plačevalo zadnjo soboto meseca aprila prihodnje leto.

Za Slov. Stavb. in Posojilno društvo.

Math Ivanetich, tajnik.

ZAHVALA

V prijetno dolžnost si štejem, da se tem potom iskreno zahvalim vsem mojim sorodnikom(cam), prijateljem(cam), znancem(cam) in sosedom, ker so dne 21. oktobra povodom mojega 48. rojstnega dne priredile takozvano "Surprise party" na mojem domu. Kaj takega se nikakor nisem nadejala in ne pričakovala. Dobro ste imele z Mr. Martin Gorsichem zgovorjeno, ko me je ono nedeljo popoldne s svojo avtomobilom na izprehod peljal!

Najprvo se prav lepo zahvaljujem Mrs. Rose Gorsich, Mrs. Anton Terlep in Mrs. Louis Janzekovich za vso prireditev. Hvala lepa za vdeležbo tudi naslednjim mojim prijateljem: Mrs. Mike Papesh st., Miss Anna Papesh,

Mrs. Filip Jamnik, Mrs. Rudolf Kuleto, Mrs. Math Bezek, Mrs. Angeli Stirn, Mrs. Frank Vančas, Mrs. Anton Sraj, Mrs. Joe Dajčman, Mrs. Jos. Terlep, Mrs. Anton Turkovich, Mrs. John Jontes, Mrs. Frank Petan, Mrs. Černetič, Mrs. Math Kolich, Mrs. Rački.

Pritej priliki sem prejela tudi lepe darove ali darila, za kar se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem, kakor sledi:

Mr. Mike Papesh, Mr. Anton Papesh, Mrs. Frances Susteršič, Mrs. Frances Kezerle, Mrs. Mary Vidie st., Mrs. Ana Vidie, Mrs. Frances Slapničar, Mrs. Ant. Glavan, Mrs. Ami Oblak in Mrs. Ani Terzinč.

Hvala tudi Mr. Rudolf Dajčmanu in Mr. Anton Dajčmanu za lepo igranje pri tej prireditvi, katere ne bom nikdar pozabila.

Se enkrat izražam vsem skupaj svojo zahvalo za izkazano mi naklonjenost. Ziveli!

Alojzija Sladič,

1103 N. Broadway,

Joliet, Ill.

(Advertis.)

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Vsled želje tajnikov nekaterih krajevnih društev smo jim še meseca septembra poslali adresar v pregled in popravek. Ta adresar smo poslali za društva v Chicago, Ill., Pittsburgh, Pa., Eveleth, Minn. in Forest City, Pa. Popravljen adresar smo prejeli do danes samo od dr. št. 120 v Forest City.

Uljudno prosimo, da naj gre do sobr. tajniki in sestre tajnice na delo, da bo imenik članov za pošiljanje "Glasila" čim prej pregledan. Radi bi stvar uredili v najkrajšem času, oziroma še pred selitvijo uredništva in upravnništva v Cleveland, Ohio. Vsak tajnik, ko je gotov s pregledovanjem adresarja, naj ga blagohotno izroči še drugemu društvu v pregled, kakor naproseno.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Člani in članice v Waukeganu, Ill. bodo prejeli tekoči teden dve številki "Glasila" in sicer št. 43 in 44. Pomota se je pripetila pri ekspediciji v tiskarno, ker je bil zavitek zadnje izdaje lista naslovljen in poslan v Kansas City, Kans. namesto v Waukegan, Ill.

MESTO TRDEGA PREMOMA

Dasi je trdi premog ali antroci najugodnejše solidno gorivo za domačo kurjavo, vendar to ne pomenja, da je nenaдомestljivo, kajti imamo še toliko drugih goriv, ki ga lahko nadomestujejo, — pravi rudarski ured federalne vlade. Najnovejšo število hiš v tej deželi rabi za kurjavo meki (bituminozni) premog. Razum tega imamo še druga nadomestila, ki se lahko rabijo v slučaju pomanjkanja antracita, kot n. pr. koks petrolej, strjen ogljeni prah v obliki opeke in prašni antracit. Umni ljudje, ki znajo kako treba kuriti, prav lahko shajajo tudi brez antracita.

Ko se človek privadi h kurjenju s koksom, ima raba koka isti uspeh kot ona antracita. Mnogo ljudi celo ima rajši koks. Ta je čist, ne povzroča dima in, ako je peč pravilno regulirana, oddaja s tem in redovito toploto. Ker je koks lažji, zavzema mnogo več prostora kot trdi premog, in radi tega treba ga večkrat narečevati in bolj pogostoma staviti v peč. Raba koka za kurjavo ima neke neugodnosti, ki se pa z malce potrpežljivosti in umnosti dajejo prav lahko odstraniti. Nekatere vrste koka se ne vnamejo tako hitro, ali ko se vnamejo, izgorevajo prehitro, ako se v peč ne regulira. Koks v peč leži jako rahlo, kar dopušča, da zrak prepihuje z vseh strani

vsakega kosa in da se ogenj vname na vse strani. To vse zahteva več paznje in izkušnje, kako naj se ravna z gasilom pri peči. Zlasti treba paziti na to, da prepri ne prede re v pepelišče, kajti v takem slučaju, tudi če so vrata pri pepelišču zaprta, bi koks hitro izgorel.

Navadni mehki ali bituminozni premog, katerega rabijo za kurjavo v zapadnih in centralnih državah, izpuštevajo mnogo dima in radi tega ni najprijetnejše gorivo, ali tudi proti temu je lahko odpomoči. Ko se kupuje mehki premog, treba paziti na to, da se dobi one vrste, ki povzročajo najmanj dima, takozvani brezdimni premog, take vrste mehkega premoga se izkopava v centralni Pennsylvaniji in v West Virginiji. Ker se ta premog nahaja v bližini antracitnih premogovišč, znaša izhlapljiva snov v istem le 16 do 25 odstotkov. Dasi ni torej tako čist kot antracit, gori vendarle skoraj brez dima v domačih pečeh. Za rabo tega premoga ni treba prevrediti peči, ki je napravljena za kurjenje z antracitom, niti ni treba spreminjati rešetke v peči. Kar je le treba, to je večja paznja in večje poznavanje, kako treba kuriti. Treba čistiti dimnike bolj pogostoma; ako premog oddaja mnogo dima, treba jih čistiti vsak dan, drugače vsaj po enkrat na teden.

Ako rabimo za kurjavo premog, ki se silno kadi, ta v začetku proizvaja toliko plina, da je treba več zraka, da se premog vname. To naknadno količino zraka dobavljamo, ako odpremo gasilo v pečinih vratih, oziroma, ko je ogenj silno vroč in je veliko dima v peči ako držimo vrata na peči malec odprta skozi nekoliko minut, potem ko smo nasuli v peč nadaljno količino premoga.

Trdi premog navadno jako lepo in mirno gori in oddaja stalno vročino. Ali ko je zina velika, je mehki premog jako bolj priporočljiv, ker, ko se prav vname, bolj zakuri.

Ako se rabi mehki premog mesto trdega, treba za celo zimsko sezono 10 do 25 odstot. več mehkega kot bi bilo treba trdega premoga. Ali s pravo spretnostjo se ta večja količina prav lahko prišteje.

Imamo tudi druga nadomestila za trdi premog. Vedno več prihajajo v rabo takozvane ogljene opeke. To je strjen ogljeni prah. Rabi se prav tako kot antracit, niti ne zahteva večje paznje. Ako je kakovost teh opek dobra, je njihova prav uspešna.

Vedno več se vporablja petrolej za gorivo. Njegova raba pa potrebuje posebne peči. Kurjava stane več, ali rezultat je jako dovoljen. Tudi plin ima vse prednosti kot kurivo razum stroška. Niti eno izmed teh snovi ni v stanu služiti kot takojšnja nadomestila za trdi premog.

V nekaterih krajih je dobili drobnozrnate vrste trdega premoga, ki jih navadno nazivljemo prah; v trgovini gre ta vrsta pod imenom "buckwheat." Tak premog se lahko vporablja, ako je v peči zadostno prepriha, da zamaa zrak prodirati skozi pprah.

Kdorkoli hoče, more dobiti natančna navodila o rabi nadomestil za trdi premog, ako piše na Department of the Interior, Bureau of Mines, Washington, D. C. za Serial 2519.

Najbogatejši možje boljševiske Rusije

Po zadnji statistiki so najbogatejši možje v Rusiji: v Moskvi, Trocki, Sinoview, Dje-rinski, Radovski, Krassin, Bogdanov in Vladimirov, najsvetlejši zvezde boljševiske Rusije.

J. M. Trunk:

"V delavnico sem Tvojo zrl..."

(Nadaljevanje.)
PREMIČNICE.

Saturn.

Naredimo tudi še z Jupitra velik korak tja v vesemir. V srednji daljavi 190 milijonov milj, ali 1400 milijonov kilometrov od sonca srečamo drugo glavno premičnico našega osolnčja. Za to premičnico se zvezdogledi prav posebno zanimajo, ker je izvanredna prikazen našega osolnčja na nebem svodu. V svojem sedanjem razviku ta premičnica med zvezdami nima sovrstnice, nobena ji ni podobna. Kakor Jupiter tvori tedaj tudi premičnica nekak majhen svet zase. Poznali so jo že stari narodi ter jo imenovali Saturn, a malokaj le so vedeli o njeni naravi. Na nebu se sveti kot zvezda prve vrste. Pri daljšem opazovanju zapazimo, da se jako počasi giblje in počasno menjava svojo lego med stalnicami, ker stoji povprečno do 21½ leta v enem in istem ozvezdju.

Ako je Jupiter največja premičnica, je Saturn najbogatejša. Jupiter je velikan. Saturn bogataš. Ima namreč osem oziroma devet spremljevalcev ali lun. Poleg teh nam je sodrug in spremljevalec posebne vrste. Saturna obdaja namreč čudovit obroč ali kolot, ki se prosto viseč giblje okoli njega. To je čudo prve vrste, prikazen kakršne ne zapazimo nikjer v osolnčju.

Kaj vemo dandanes o tem izredno zanimivem svetu? Kaj nam je odkrila novodobna veda?

Kakor tir vseh premičnic, je tudi Saturnova pot okoli sonca podobna pakrogu ali elipsi ki meri 8 milijard 860 milijonov kilometrov. Da prehodi to gorostasno pot, potrebuje nič manj kot 29 let in 167 naših dni. Vsaka doba letnega časa traja torej tam približno 7 naših let. Sedemletna vesna, to bi kaj bilo, a sedemletna zima? Kdo bi zamogel tako dolgo zmrzovati?

Saturn se giblje trikrat bolj počasnó ko naša zemlja, a ne vedno enako hitro, ker je pakrog njegovega tira še bolj raztegnjen, kakor pakrog naše zemlje. Najmanj se mu mudi, kadar je od sonca najbolj oddaljen. Precej bolj se požuri, ko mu je blizu, kakor bi se ga bal. Tudi od zemlje ni vedno enako oddaljen, ker odvisi medseboj na oddaljenost od tega, ker se nahajata nasproti soncu. Saturn se približa zemlji do 1190 milijonov kilometrov in se od dalji od nje do 1664 milijonov kilometrov. Zato se nam tudi na nebu ne kaže vedno v enaki, temveč v različni velikosti, da si vedno kot zvezda prve vrste. V gorostasni daljavi, kjer se nahaja Saturn, je sonce 90 krat manjše, kakor pri nas in tolikokrat manjša je tudi njegova svetloba, vendar pa približno še 1000 krat večja, kakor pri nas svetloba lune. Brez dvomno je Saturn teman in dobiva svetlobo, s katero se nam lesketa na nebem svodu, od sonca. Da je tako, nam jasno dokazuje senca, ki jo na njem delajo njegove lune, in njegova lastna senca, ki jo zapazimo na kolobarju.

Za Jupitrom je Saturn največja premičnica našega osolnčja, a vendar od Jupitra za polovico manjša. Njegov polumer je na ravniku deset in polkrat večji od zemeljskega, namreč 119,075 kilometrov ali kakih 16,000 milj. Njegova površina je 77 krat večja od zemeljske, prostora pa 72 krat. Iz Saturna bi se torej dalo narediti 720 takih krogelj, kakršna je zemlja. V gostoti mase ali telesnini ga pa zemlja znatno

prekaša, tako da bi zamogli iz Saturna zgeniti le 93 zemeljskih krogelj sedanje gostosti. Iz tega sledi, da znaša specifična njegova gostota le 0.69. Tvarina njegove mase je bolj redka ko voda in približno tako gosta, kakor petrolej. Vsa obitelj našega solca nima premičnice, ki bi bila iz tako tanke snovi.

Iz tega dejstva pa sledi nekaj prav zanimivega in značilnega, namreč da Saturnovo površje ni hiti trdo mti tekoče, temveč neka zmes oblakov, hlapov in plinov. V daljnogledu se vidi Saturn prav tak kakor Jupiter. Saturnovo kroglo obdajajo svetlejši prameni v vzporednih trkih, samo manj jih je; tudi se ne izpreminjajo tako, kakor pri Jupitru. Le redkokdaj jih je več ko štiri in navadno kažejo venomer eno in isto obliko brez vidne izpremembe, tako da so le s težavo mogli preračunati čas, v katerem se Saturn zavrti okoli svoje osi. V dobrih daljnogledih se vidijo tudi neka vozlov polobnja kopičenja, a nikakor niso tako značilna, kakor pri Jupitru. Vočigled težkočam je po teh lish 1. 1793 zvezdogled W. Hershel izračunal čas, v katerem se Saturn zavrti okoli svoje osi. Kakor Jupitru se tudi Saturnu zelo mudi, da se zavrti. Ta čas šteje približno 10 ur, 14 minut in 24 sekund. Potem kakem traja tudi na Saturnu dan le kakih 5 ur. Njegova s je do tira približno tako nagljena kakor os naše zemlje, namreč 64 stopinj, 18 minut. Prav kakor pri nas, se zato tudi na njem najdejo trije podnebni pasovi: vroči-tropični, zmrni ali polarni pas. Na ravniku sta dan in noč vedno enako dolga, namreč 5 ur in sicer res čas dolgega Saturnovega leta, ki obsega, kakor sem že omenil, nad 29 naših let, ali 24,630 Saturnovih dni-dan po 10 ur. Na tečajih sije sonce neprestano dolgih 14 let in se za ravno tako dolgo zopet skrije. Zaspanci bi torej pozimi lahko dremali kar 14 let dolgo. Ker se Saturn neznansko hitro vrti, ima to urno vrtenje za posledico, da je Saturnova obla precej sploščena. Dočim znaša a sploščenost pri Jupitru ene sedemnajstinko, pri zemlji ena tristošestinko polumera na ravniku, znaša pri Saturnu celo desetinko polumera. Tečajni polumer je torej za celih 12,000 kilometrov krajši od polumera na ravniku. Ker je obla prav za to sploščena in se tako na glo vrti, vpliva to tudi na privlačno silo, ki je na raznih krajih površja prav različna. Na tečajih, ki so sploščeni, bolj blizu središča in se tudi ne vrte, pada predmet prvo sekundo šest in eno desetinko metra, na ravniku pa le štiri in štiri desetinke metre iz ravno na protnih razlogov. Recimo, Saturn bi se začel še dva in polkrat hitreje vrteti. Kaj bi izdvitega. Sredotočna moč bi bila enaka sredotočni, med seboj bi se izločili, in na ravniku bi bila telesa brez teže. Ker pa ni tako, se težnosti ustavlja, kakor na vseh premičnicah, sredotočna moč ter jo prišili, da se mora gibati v matematično natanko določenih mejah. Znano je, da tudi na naši zemlji predmeti na ravniku nanj tehtajo, kakor na mestih, ki ležijo bolj proti tečajem. Če si kdo z zemlje nesel 100 kilogramov težak predmet na Saturn, bi na Saturnovem ravniku tehtal le 90 kilogramov, do čim bi n a tečajih takoj poskočil na 125 kilogramov.

Zanimiva prikazen na Saturnu je čudoviti kolobar, ki ga obdaja. Kaj takega nima nobena premičnica. "Bogataš" Saturn je v tem oziru pravi "čundak".

Do leta 1610 nihče ničesar ni vedel o tem kolobarju. Ko pa je tega leta slavni Galilei nastavlil svoj daljnogled na daljnogled na Saturna, se je jako začudil, da vidi mesto ene kar tri zvezde, ki sos se druga dotikale. Dve leti pozneje tega ni več videl in je mislil, da se je varal. Pozneje so to opazili še drugi zvezdogledi. Dolgo si teh "kljuk" ali "držajev" niso mogli raztolmačiti. Še le leta 1659 je znani Ruyghens začel trditi, da se vrti okolo Saturna prosto viseč kolobar. Leta 1657 je znani Cassini zapazil na kolobarju temne lise, o katerih je pozneje W. Hershel dognal, da segajo naokrog vsega kolobarja. Kaj je iz tega sledilo? Postalo je s tem jasno, da se vrtita okoli Saturna dva kočentična kolobarja. Nekako sredi 19. stoletja so zvezdogledi zapazili poleg te "Cassinijeve razpokline", kakor so čudno liso imenovali, še eno liso ali razpoklino bolj proti robu kolobarja. Učenjak Bond je v velikem daljnogledu zasledil "temni kolobar" na notranji strani. Ovi-ja se kakor kak pajčolan okoli Saturnove krogle, a je ostro od nje ločen. Čudovito je tudi, da je ta kolobar prozoren, ker se skozi njega prav dobro vidi Saturnovo površje, dočim odbijata druga dva luč in napravita na oblo jasno začrtano senco. V resnici se torej vrte okoli Saturna trije kolobarji. V najnovijem času so s pomočjo novodobnih daljnogledov dognali, da tvorijo ti kolobarji cel sistem ali sestav, ki se vedno tudi izpreminja. Dasi je Saturn pravecati velikan, je njegova obla proti tem kolobarjem majhna. Kako veliki so kolobarji, moremo povzeti iz sledečih števil. Saturnov polumer na ravniku meri 119,075 kilometrov, tečajni 106,290 kilometrov. Širok je 16,225 kilometrov. Polumer zunanega kolobarja pa meri 278,230 kilometrov. Širok je 16,225 kilometrov. Srednji kolobar je širok 28,4369 kilometrov, temni pa 16,155 kilometrov. Notranji kolobar je od Saturnove površine oddaljen 15,605 kilometrov. Ako pomišlamo, da znaša polumer zemlje le nekako 12,000 kilometrov, razvidimo, da so to gorostasne mere. Prav čudovito je pa zopet to, da so ti velikanski obroči primeroma tanki, tako da se le težko dajo meriti. Kadar nam obrnejo svojo ostro stran, jih v srednje močnih daljnogledov sploh ni mogoče zapaziti, in Saturn je brez tega kinča podoben drugim premičnicam. Le v prav močnih daljnogledih se more zapaziti tudi rob kolobarjev. Prikazen je jako lep, ker so kolobarji podobni venzu krasnih biserov, ki se ovija okoli Saturna. Astronom Besel je izračunal, da znaša masa kolobarjev eno stoinosemnašestinko od mase Saturnove. Ako je snov obeh teles ena gosta, potem je kolobar približno 30 milj ali 225 kilometrov debel.

Kaj nam je znanega o naravi teh kolobarjev? Kaj predstavljajo ti obroči?

Takoj, ko so te prikazni zasledili, so se zvezdogledi lotili tega vprašanja. Delalo jim je mnogo pregrevance in jim dela še dandanes. Do novejših časov niso mogli najti takega vsaj nekoliko dovoljenja odgovora. Zdaj vemo nekoliko več, a še danes so mnoga tolačenja večinoma le podmene in ugibanja.

Pred vsem so kot gotovo dognali, da so ti kolobarji prava telesa, obstajajo iz snovi. Dokaz temu je, da se v različni legi nasproti soncu prav jasno njih senca na Saturnovem površju, kakor obsenči nasprotno tudi Saturn dele na kolobarju.

Narodno gospodarstvo. Na narodnem gospodarstvu

Ta menjava sene dokazuje ob enem, da dobivljata Saturn in kolobar svojo luč od sonca, ker senca se kaže tako, kakor zvezda nasproti soncu stoji. A kakšno morajo biti snovi, ki sestavljajo kolobar? Ali je morda kolobar prostoviseč most iz kakih trdih snovi? Ali je velikansko kolo kake vrste tekočina? Ali pa je vse le prosto vrteč se pas raznovrstnih plinov in soparjev?

Spektralni šar nam le spričuje, da kolobar nima nikakega ozračja kakor ga ima Saturn sam, a iz česa obstaja kolobar sam, tega nam šar ne pove. Ko bi sestlal kolobar iz samih plinov, bi si ne mogli raztolmačiti, kako da je notranji "temni" obroč prozoren in se skozi njega vidi Saturnova obla. Če nam šar ne more dati odgovora, bomo neposredno težko kaj izvedeli. Zato so preiskovalci nastopili posredno pot, in res moremo več kaj izvedeti po "ovinkih". Ta ovinek se tiče možnosti stabilnega obstanka vsega kolobarjevega sestava. Vprašam: Iz kakšne materije snovi mora biti ves sestav, da se ohrani in ne razpade? Kakšen je odgovor?

(Dalje sledi.)

Slike iz Belokrajine

(Spisal dr. Franjo Ogrin)

B) Vode.

III. DEL.

(Nadaljevanje.)

Na Vrtači pri Semiču se obstoječi gradič je v posesti Janke Ogulina, ki ga je tudi primerno popravil.

V Predgradu se je ohranila graščina Karla Anersperga. Njej je bila nekdanj podložna vsa poljanska dolina. Imela je upravo in sodno oblast.

Skoro brez sledov sta izginila gradišča na komendskem hribu nad Črnomljem, last nem. vit. reda in na Okljuki, četrt ure od Črnomlja. Zadnji gradiček je sezidal sredi prijaznega gozda neki Kaniser, po katerem se tudi imenuje bližnji kraj Kanišarica, ki šteje le 5 hiš.

Enako ni sledov po gradičku na hribu nad Podzemljem.

Pri Damlju nad Vinico—ime kraja izvajajo od besede "damev, odmev", ki je tam posebno jasen in močan — se nahaja v starem skalnatem kulpi-nem bregu votlina, nazvana "Lapič—grad". Tam se je ljudstvo skrivalo pred Turki.

Silno je trpela dežela po turških napadih. Tu skozi je šel val za valom in vselej so turške tolpe morale in pustošile. Izginile so cele vasi. Uro od Črnomlja proti severozapadu je stala straža, da so o pravem času obvestili ljudi o prihajajočem sovražniku. V ta namen so zažigali velikanske ognje. Po tem je dobil ondotni hrib še do danes ohranjeno ime Stražni vrh (primerjaj hrib Straža pri Vrhu nad Vinico). Nadaljni tak stražni ogenj je gorel pri graščini Mehovo pod Gorjanci in še dalje na Hmeljniku nad Novim mestom, kjer je stari grad še dobro ohranjen.

Po bitki pri Sisku leta 1593. so turške vihre malo ponehale. Posamezne tolpe pa so se kljub organizirani vojaški granici še vedno zaganjale v deželo.

Veliko hudega so prizadevali ljudstvu tudi tolovaji, ki so kradli in morili v 17. in 18. da še v 19. stoletju. Hajduki so posebno vdiral v župnišča n. pr.: na Sinjem vrhu, v Semiču, kjer so umorili župnika Stariho itd.

Večkrat so razgrajale hude bolezni in tudi večji požari so topli ljudstvo.

Narodno gospodarstvo. Na narodnem gospodarstvu

so vplivale te-le 3 činjence:

1. zaprtije, 2. izseljevanje in 3. revščina.

1. Do l. 1914., ko je bila otvorena belokranjska železnica, bila Belokrajina po visokih Gorjancih in kočevskih hribihi ločena od ostalega sveta. Preko teh so sicer vodile dobre ceste, ali vsled strmih klancev in radi oddaljenosti večjih krajev na eni in drugi strani se promet ni mogel razviti. Tako je ostala deželica sama zase, zapuščena, zaostala in patriarhalna.

2. Izseljevanje je bilo tako je močno, da pred vojsko skoro ni bilo hiše, kjer bi ne imeli enega ali več Amerikancev. Izseljevanje v Ameriko — na Nemško so zahajali le rudarji, po širni Avstriji krošnarji—je postalo že bolezen. Kdor je imel sorodnika ali znanca v Ameriki, od koder so prihajala vabljiva pisma, ta jo je popihal čez lužo, v obljubljeni deželi, in bežal ni od doma samo kmet, ampak tudi obrtnik in trgovec, med njimi marsikdo, ki bi našel tudi doma dela in primeren zaslužek. Toda kaj so bili tisti domači krajevarji proti slovečim ameriškimi dolarjem!

3. Glavni vzrok izseljevanja je bila beda ljudstva. Domača gruda ni mogla preživljati vseh in ker ni bilo večjih obrti in industrijskih podjetij, šli so ljudje s trebuhom v daljne dežele. Od tam so mnogi pošiljali ali prinašali lepe denarce, toda vse te vsote so požirale zadolžene kmetije. Oni, ki so si z ameriškimi denarjem res zboljšali svojo kmetijo, dokupivši zemlje ali postavivši nov dom, so bili redki. Tudi se mnogi Amerikancev, zlasti onih, ki so se šele v Ameriki oženili, sploh ni vrnilo domov ali pa le za kratek čas. Taki so se vračali iz dveh razlogov: ali niso našli doma primerne zaslužke ali pa so se jim zdele domače razmere preveč preproste, ker so se bili privadili v Ameriki boljsemu življenju. Seveda je zgubilo v Ameriki mnogo naših ljudi po tovarnah življenje ali vsaj zdravje.

Amerika torej ni koristila niti v materialnem oziru—veliko kmetij je radi odsotnosti gospodarjev ali poklicanih dedičev propadlo—niti v duševnem, ako morda ne smatramo za pridobitev svobodoljubnost, poseben ponos ali celo ošabnost bivših Amerikancev, ki so se povrnili in ostali doma. Tisto malo širše duševno obzorje, ki so ga prinesli Amerikanci domov, in še veliko več bi bili mi lahko dali našim ljudem v raznih kmetijskih in gospodarskih tečajih, ki bi bili pa seveda šele ustanoviti. Vsa v Ameriki pri težkem in napornem delu v raznih tovarnah ali jahmah izgubljena telesna in duševna energija pa bi se dala uporabiti v prid lastnemu narodu, ako bi bila kazala nekdanja avstrijska vlada kaj smisla in smoternosti za napredek južnih pokrajin. Sicer pa se je vršilo zanemarjenje teh nameroma in po sistemu, da se je s tem ubijal in držal k tlom jugoslovanski duh. — Izseljevanje v Ameriko je skušal svojčas omiliti posebno bivši okrajni glavar v Črnomlju Silvo Domicej.

Star pregovor pravi: Kdor je revež, je zmerom revež. Revščina je bila na eni strani vzrok zaostalosti vseh panog narodnega gospodarstva, na drugi strani pa posledica te. Od tod primitivne razmere pri poljedelstvu in živinoreji, v obrti (o industriji sploh ni govora) in trgovini, ki se morajo zboljšati čim preje, da se zagotovi ljudem zaslužek in obstanek doma.

Železniško vprašanje, t. j. podaljšanje železnice od Ko-

ševja na progo Zagreb—Reka oz. od Črnomlja dalje, je stopilo v zadnjem času v nov štali. Podaljšanje od Črnomlja na Vinico—Ogulin je stopilo v izdaje, pojavili pa ste se proti: a) Kočevje—Brod—Moravice in b) Kočevje—poljanska dolina—Severin Vrbovsko z Jgrankom: Črnomelj—Severin.

Po osebah, ki se zavzemajo za prvo in drugo progo, sta ti lobili ime: Kajfež—Musilova in Klodič—Hrovatova — Kavčičeva železnica (črta). Vsako zastopa poseben odbor, ki skuja dokazati, da je njegova proga s tehtničenega, narodnogospodarskega in vojaškega stališča ter raz vidika stavbne in vzdrževalne ekonomije boljša kakor druga. Razvil se je pravcati boj, ki mu še ne vemo izida. Eno pa je gotovo: Belokranjska železnica se bo morala podaljšati prej ali slej, pa bodisi v smeri na Reko ali pa v Smeri na Split. Proga Črnomelj—Ogulin—Split, izgrajena kot glavna proga in potegnjena od Novega mesta v savsko dolino, preko vzhodne Stajerske in Prekmurja do Bratislave, bi bila velikega pomena za avstrijski in češkoslovaški tranzitni promet. Seveda bi bilo treba istočasno napraviti iz sedanjega nezadostnega splitskega pristanišča moderno luko. Vse to pa niso finančne in grače.

Gori pod a) in b) označeni alternativni progji pa podajata zveza Slovenije z morjem. Katera bo obveljala, se bo šele videlo.

O kmetijstvu, obrti in trgovini bi bilo povedati to-le:

O kmetijstvu.

Poljskih pridelkov se ne pridelata toliko, da bi zadostovalo. Uvažati se mora žito oz. moka, izvažata pa se poljskih pridelkov skoro nič. Kar so med vojno vzele razne datjave za državo, to je bilo pritrigan belokranjskemu ljudstvu.

Znana prikazen je, da mala in tudi srednja kmečka posestva vsled splošne draginje in raznih davščin propadajo, ravnotako in še bolj v Belokrajini. Vzdrževal jih je le ameriškanski denar.

Najvažnejša panoga kmetijstva na Belokranjskem je vinogradništvo. Vinske gorice (na istih se nahajajo med vinogradi tudi polja in senožeti) se razprostirajo od Drašič in Radovice od Gorjancih gor do Semiča, od tu ob kočevskih hribihi tje do Doblič, t. j. v črti, dolgi 20—24 km. Razen tega vidimo posamezne že lepe vinograde v občinah Vinica, Adlešiče, Tribuče in drugod. Ti so deloma že v ravnini.

Nekdanj je evetela v Belokrajini živahna vinska kupčija. Izvažala so se belokranjska in prevvažala skozi Metliko in Črnomelj hrvatska vina.

Ta kupčija je v zadnjih letih pred vojno radi slabih letin in radi požitka vina po delavcih, ki so delali belokranjsko železnico, znostala, po otvoritvi te železnice pa je zopet oživela.

Vendar pa bo treba izvoz po vinarskih zadrugah sistematično organizirati. Po tem bo dalj vinograd Belokranjcu redni dohodek.

Metliška vina (iz Drašič in Radovice), ki so najboljša belokranjska vina, si lahko pridobijo upravn sloves na vinskem trgu.

Nekaj dohodkov bi dajala tudi pametna živinoreja (ovčereja) in sadjereja zgodnjih sadnih vrst (radi milega podnebja).

Vsemu zemljedelstvu pa bo potrebno dati s podukom v raznih tečajih, z uvedbo strojev in z ustanovitvijo smotreno delujočih gospodarskih zadrug moderno podlago.

(Dalje sledi.)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnstvo:

1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

Naročnina:

En član, na leto	\$1.20
En nečlane	\$2.00
En inozemstvo	\$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNIONof the
UNITED STATES OF AMERICA.

Maintained by and in the Interest of the Order.

Issued every Wednesday.

OFFICE: 1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Phone: 1048

Uradna naznanila.NAZNANILO ASESMENTA 11-23, ZA
MESEC NOVEMBER 1923.

Imena umrlih članov in članic.

Zaporedna štev.

115.

10870 ANTONIA QUALIZA, stara 40 let, članica dr. sv. Ane 134, Indianapolis, Ind., umrla 19. sept. 1923. Vzrok smrti: Pljučna vodenica. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 17. avgusta 1923. R. 40.

116.

19243 JOSEPH ZABUKOVEC, star 39 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrl 19. sept. 1923. Vzrok smrti: Umobol. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 4. maja 1913. R. 31.

117.

993 JOSEPH PRUSS, star 57 let, član dr. sv. Janeza Krstnika 14, Butte, Mont., umrl 5. avg. 1923. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 15. maja 1896. R. 49.

118.

5103 JOHN FERLIC, star 54 let, član dr. sv. Janeza Krstnika 14, Butte, Mont., umrl 11. sept. 1923. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. marca 1903. R. 46.

119.

13061 ANTON ZUPANČIČ, star 37 let, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 7. oktobra 1923. Vzrok smrti: Vnetje črev. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 23. julija 1908. R. 29.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

120.

4997 FRANČISKA PETRIČ, članica dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., operirana 15. sept. 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

121.

23614 FRANK ZAKRAJSEK, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, operiran 23. jul. 1923. Opravičen do podpore \$50.00.

122.

2276 BARBARA KOBE, članica dr. sv. Frančiška Saleškega 29, Joliet, Illinois, operirana 18. septembra 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

123.

10101 JOHN TOMŠIČ, član dr. sv. Barbare 40, Hibing, Minn., poškodovan 6. avgusta 1922. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo desne roke.

124.

7087 JOHN ROSENBERGER, član dr. sv. Jožefa 41, Pittsburgh, Pa., poškodovan 7. junija 1923. Opravičen do podpore \$250.00, za izgubo desnega očesa.

125.

2845 FRANK ZAITZ, član dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., operiran 4. sept. 1923. Opravičen do podpore \$50.00.

126.

22915 FRANK GLAVIČ, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, poškodovan 28. septembra 1922. Opravičen do podpore \$50.00 za izgubo palca na desni roki.

127.

22635 ANTON OZBOLT, član dr. sv. Antona Pad. 87, Joliet, Ill., operiran 23. avg. 1923. Opravičen do podpore \$50.00.

128.

8601 JERA ZAKRAJSEK, članica dr. sv. Srca Marije 111, Barberton, Ohio, operirana 11. septembra 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

129.

9775 MARIJA CUNJAK, članica dr. Marije Milosti Polne 114, Steelton, Pa., operirana 28. avgusta 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

130.

10659 EGIDIJ VERHOVEC, član dr. sv. Jožefa 146, Cleveland, Ohio, poškodovan 5. marca 1920. Opravičen do podpore \$150.00, za poškodovano levo roko.

131.

10344 ANNA JANCHAR, članica dr. sv. Ane 150, Cleveland, Ohio, operirana 18. septembra 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

132.

8424 GENEVIEVE SCHNELER, članica dr. Marije Magdalene 162, Cleveland, Ohio, operirana 12. avgusta 1923. Opravičena do podpore \$50.00.

MLADINSKI ODDELEK.

171.

9036 ANTON GROZNIK, star 6 let, 6 mesecev in 17 dni, član dr. sv. Družine 109, Aliquippa, Pa., umrl 5. okt. 1923. Vzrok smrti: Povožen na železnici. Pristopil 27. febr. 1923. Bil je član 7 mesecev in 8 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 7 let. Opravičen do podpore \$140.00, kateri znesek je bil nakazan 18. oktobra 1923. Josip Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 27. okt. 1923.

**DRUŠTVOM CENTRALNEGA BOLNIŠKEGA
ODDELKA NA ZNANJE.**

Pri minuli konvenciji se je sklepilo, da se s prihodnjim letom članstvo centralnega bolniškega oddelka lahko zavaruje za \$1.00 ali \$2.00 dnevne bolniške podpore. Ker se je pa pri konvenciji pozabil določiti, se li morajo člani, ki se želijo zavarovati za \$2.00 dnevne bolniške podpore pustiti zdravniško preiskati ali ne, zato sem dne 12. sept. t. l. razposlal vsem društvom spadajočim v centralni bolniški oddelak oklic naslednje vsebine:

"Pri minuli konvenciji se je določilo, da se bo članstvo centralnega bolniškega oddelka s prihodnjim letom lahko zavarovalo za \$1.00 ali \$2.00 dnevne bolniške podpore.

Moje mnenje, kakor tudi mnenje vrhovnega zdravnika Jednote, je da bi se moral vsak član(ica), ki se želi zavarovati za \$2.00 dnevne bolniške podpore pustiti zdravniško preiskati preje, nego bi se ga vsipalo v razred za \$2.00 dnevne bolniške podpore. Ako se članstvo Vašega društva s tem nasvetom strinja, prosim sporočite mi, da se bo zamoglo to urediti ter pripraviti pripravno točko v tem pogledu za dostavek v pravila."

Čeravno je od časa, ko se je zgorajšnji oklic razposlal društvom, poteklo že približno dva meseca, se je oklicu do sedaj odzvalo samo 25 društev. Zato se prosi vsa ona društva, ki se do danes še niso izrekla, ne za in ne proti zgoraj omenjeni točki, da to v najkrajšem času storijo, kajti pravila bodo v bližnji bodočnosti pripravljena za tisk; zaradi tega je potrebno, da ima pravni odbor informacijo in odločilo društev pravočasno na rokah, da zamore točko pravilno ter po želji in določili društev centralnega bolniškega oddelka za pravila pripraviti.

Joliet, Ill., 25. okt. 1923.

Josip Zalar, gl. tajnik.

RAZPIS POSEBNEGA ASESMENTA.

Poslovanje Jednote zahteva od dne do dne večje odgovornosti in težave. Mnogokrat bi moral biti glavni tajnik več kakor pa navaden človek, ako bi hotel razne kočljive točke in vprašanja pravilno in v zadovoljstvo vsake posamezne osebe rešiti. Vsa taka opravila se s potrpežljivostjo od časa do časa rešuje, misleč si, da dokler je stvar po najboljši zmožnosti rešena, je kolikor toliko v zadoščenje in zadovoljnost tudi posameznim članom ali osebam. Je pa neke vrste delo, ki je za glavnega tajnika Jednote eno izmed najbolj neprijetnih opravil, in to je "RAZPIS POSEBNEGA ASESMENTA". Z razpisom posebnega asesmenta jih mora največ preslišati glavni tajnik in poleg njega tudi tajniki (ice) krajevnih društev. Kadarkoli je razpisan poseben asesment, se pri pobiranju takega asesmenta napada društvene tajnike in tajnice ter jezi, huduje na glavnega tajnika Jednote, kakor da bi bili posebne doklade krivi društveni ali Jednotini uradniki. Napadi na društvene ali Jednotine odbornike (ce) v takih slučajih so popolnoma nepotrebni, ker vsakrati imed članov (ic) lahko ve, da, ako bi ne bilo potreba razpisati posebnega asesmenta, bi se istega nikdar ne razpisalo, ker kakor sem omenil, je razpis posebnega asesmenta najbolj neprijetno delo za glavni urad, kakor tudi za društvene uradnike (ice). Kadar pa pride do tega, da se posebni asesment mora razpisati, pa temu ni kriv ne glavni urad in ne društveni odbor, marveč to zahteva poslovanje Jednote.

V številki 40, Jednotinega "Glasila" sem omenil, da bo znašal primanjklaj za pokritje stroškov minule konvencije trinajst tisoč dolarjev. Kje vzeti denar, da se ta primanjklaj pokrije? V stroškovnem skladu ga ni, iz drugih skladov pa se denarja za pokritje poslovnih stroškov rabiti ne sme. Kaj je torej storiti? Ne preostaja drugega kakor razpisati je treba posebni asesment. Razvidno je torej, da kadar je razpisan poseben asesment, je glavni urad v to prisiljen, zaradi tega ni temu kriv društveni in ne Jednotin odbor.

Petnajsta konvencija je minula. Stroške iste je bilo treba plačati. Nastal je primanjklaj; ta primanjklaj mora biti še pred zaključkom tekočega poslovnega leta pokrit. Zato je glavni odbor Jednote opirajoč se na pravila točka 202, potom referendumu določil, DA SE ZA MESEC NOVEMBER 1923 RAZPISE POSEBNI ASESMENT \$1.00 NA VSAKEGA ČLANA IN ČLANICO, da se tako primanjklaj minule konvencije pokrije.

Členstvo članstvo se tem potem prosi, da naj se ne huduje nad društvenimi in ne nad Jednotinimi uradniki, ker razpisa posebnega asesmenta niso krivi ne prvi, in ne drugi, marveč stroški so nastali vsled minule konvencije in odbor Jednote je bil prisiljen določiti razpis posebnega asesmenta, da se nastali primanjklaj pokrije.

Z bratskim pozdravom,

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

**PREDSEDNIK LINCOLNOVO
NAZIRANJE O DELU
IN KAPITALU.**

Leta 1861 je pokojni predsednik Abraham Lincoln v kongresu prečital sledečo svojo spomenico (poslanico):

"Ni umestno in potrebno tukaj na široko razpravljati stvari v korist znanih institucij; vendar navajam tukaj neko važno točko s tem v zvezi. Jaz mislim, da bi morali pri sestavi naše vlade postaviti kapital na isto mesto, kakor delo.

Delo bi moralo stopati v prvo vrsto, in bi moralo biti neodvisno od kapitala, kajti kapital je samo sad dela; kapital bi sploh nikdar ne obstojal, če bi ne bilo dela. Delo torej prednjači kapitalu, vsled česar službi več vpoštevjanja. Tudi

kapital ima svoje pravice, katere se mora ravno tako ščititi kot druge pravice.

Nikar ne mislimo, da je človek vedno prisiljen na vsakdanje delo za druge. Dandanes živi širom držav mnogo takih neodvisnih mož, ki so bili pred leti še najeti delavci. To je pravičen in lep način napredovanja, ki je odprt vsem. Ta način daje vsem upanje do samostojnosti, če hoče delavec z energijo dospeti do napredka.

Najmočnejša vez človeške simpatije izven družinskih razmer naj bi bilo zedinjenje delavcev vsoga sveta in vseh narodov; vendar to zedinjenje ne sme voditi vojne do zaplenbe blaga, ali škodovati lastni kom blaga.

Lastnina je sad dela; ista

mora obstojati; brez lastnine bi ljudje ne mogli živeti. Če so nekateri že bogati se to kaže v izgled drugim, da tudi lahko postanejo bogati; to navdušuje ljudstvo do marljivosti in podjetnosti.

Ker torej ne lastuje kake hi-

še, naj ne podira hiše svojemu sosedu; dotičnik naj toliko časa marljivo dela, da si bo tudi on hišo zgradil. Ko bo enkrat lastnik hiše, si tudi ne bo želel, da bi mu jo kedo drugi podrl.

**IMENIK KRAJEVNIH DRUŠTEV K. S. K. JEDNOTE
IN NJIH URADNIKOV.**

1. Društvo sv. Štefana, Chicago, Ill. — Predsednik Anton Kremesec, 2323 S. Winchester Ave., Tajnik Louis Bobich, 1828 W. 22. Str. Zastopnik John Zefran, 2723 W. 15th St. Redna seja se vrši vsako prvo soboto v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.
2. Društvo sv. Jožefa, Joliet, Ill. — Predsednik John Filak, star, 1203 Elizabeth St. Tajnik John Plut, 1201 1/2 N. Hickory St. Zastopnik Anton Fritz, 1216 N. Hickory St. Redna seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.
3. Društvo Vit. sv. Jurja, Joliet, Ill. — Predsednik John Kren st., 605 N. Chicago Street. Tajnik Joseph Panian, 1001 N. Chicago St. Zastopnik Joseph Klepec, 300 Woodruff Rd. Redna seja se vrši vsako 2. nedeljo v mesecu v dvorani stare šole.
4. Društvo sv. Cirila in Metoda, Tower, Minn. — Predsednik Josip Obak, bx. 1162, Soudan, Minn. Taj. Fr. Svaiger Box 835 Soudan, Minn. Zastopnik John Tekavc, Box 770 Soudan, Minn. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v Tower, Minn., v cerkveni kapeli.
5. Društvo sv. Alojzija, LaSalle, Ill. — Predsednik Alojz Bedenko, R. 1 Edwards Ave. Tajnik Frank Strehar, 229 Union St. Zastopnik Joseph Gende, 70—2nd St. Redna seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu v slovenski cerkveni dvorani.
7. Društvo sv. Jožefa, Pueblo Colo. — Preds. Ivan Butkovich, 1201 S. S. Fe Ave. Tajnik John Germ, 817 East C St. Zastopnik Peter Culig, 1245 So. Santa Fe Ave. Redna seja se vrši vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu v lastni dr. dvorani ob 1. uri popoldne.
8. Društvo sv. Cirila in Metoda, Joliet, Ill. — Predsednik Frank Terlep, 1407 N. Hickory St. Tajnik Mat. Bucar, 705 N. Broadway. Zastopnik Frank Duša, 807 N. Chicago St. Redna seja se vrši vsako 3. nedeljo v mesecu v stari šoli.
10. Društvo sv. Roka, Clinton, Iowa. — Predsednik John Stefanič, 608 Pearl St., Lyons, Iowa. Tajnik in zastopnik John Tancik, 609 Pearl St., Lyons, Iowa. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.
11. Društvo sv. Janeza Krstnika, Aurora, Ill. — Predsednik John Ajster, 627 Aurora Ave. Tajnik Martin Zelenšek, 54 Forest Avenue. — Zastopnik Jos. Fajfar, 586 North Broadway. Redna seja se vrši 1. nedeljo v mes. v dvorani dr. sv. Jerneja.
12. Društvo sv. Jožefa, Forest City, Pa. — Predsednik Andro Oražem, box 61 Forest City, Pa. Tajnik Frank Zidar, box 672. Zastopnik Martin Muhic, box 537. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v Mestni dvorani.
13. Društvo sv. Janeza Krstnika, Biwabik, Minn. — Predsednik, Jakob Karish, Box 68. Tajnik Matt R. Tometz box 81. Zast. Anton Urlick, P. O. box 106. Redna seja se vrši vsako 1. nedeljo ob 2. pop. v finski dvorani.
14. Društvo sv. Janeza Krst., Butte, Mont. — Predsednik John Tekavich, 432 Watson Ave. Tajnik John Dolenc, 2128 So. Mont. St., (Phone: 1099 Butte). Zastopnik Karol Prelesnik, 511 Watson Ave. Redna seja se vrši vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani cerkve "Holy Savior" ob 7:30 zvečer.
15. Društvo sv. Roka, Pittsburgh, Pa. — Pred. John Pavlesich 1013 E. Ohio St. N.S. Pgh., Pa. Taj. Vinko Besal 5406 Butler St. Pgh., Pa. Zastopnik, Frank Tomec, 38—48th St. Pittsburgh, Pa. Bolniški predsednik, Anton Curl, 1026 Springarden Ave. N. S. Redna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu v K. S. K. Domu.
16. Društvo sv. Jožefa, Virginia Minn. — Predsednik Math Prijanovich 115 Chestnut St. Tajnik Frank Laurich, 304—3rd Ave. So. Zastopnik Matt Lakner, 105—1st Street, North. Redna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v Odd Fellows dvorani ob 2 uri popoldne.
17. Društvo Marije Pomočnice, Jenny Lind, Ark. — Predsednik Alojz Kerhlikar, 1-8-9-a R. 3 Fort Smith, Ark. Tajnik in zastopnik John Erzen, P. O. Box 57, Jenny, Lind, Ark. Redna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu na domu tajnika.
20. Društvo sv. Janeza Krst., Ironwood, Mich. — Predsednik Marko Rupce, 209 Luxmore St. Tajnik Joseph Fritz, R. F. D. No. 1, Box 226. Zast. Jos. Mavrin, 132 Luxmore St. Redna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.
21. Društvo sv. Jožefa, Federal Pa. — Predsednik Florjan Kopač, Box 51 Presto, Pa. Tajnik Frank Primožič, box 18, Presto, Pa. Zastopnik Ignac Krek, box 67. Presto Pa. Redna mesečna seja se vrši vsako drugo nedeljo v Presto, Pa.
23. Društvo sv. Barbare, Bridgeport Ohio. — Predsednik Anton Hočevar RFD, 2, box 29. Tajnik Mihael Hočevar, RFD, 2, box 29. Zastopnik John Berus, R. F. D. 2, box 29. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v društveni dvorani v Boydsville, O.
24. Društvo sv. Barbare, Blocton, Ala. — Predsednik Matija Posnič, Star Route Box 23, B. North Birmingham, Ala. Tajnik in zastopnik, Frank Jurjevich, Box 54 Sayreton, Ala. Redna seja se vrši vsako četrto nedeljo v prostorih sobr. Fr. Kerzic.
25. Društvo sv. Vida, Cleveland, O. — Predsednik John Zulich, 6426 St. Clair Avenue. — Tajnik Anton Fortuna, 1093 E. 64 St. Zastopnik Anton Grdina, 1053 E. 62 St. Redna seja se vrši vsako 1. nedeljo v mesecu v Knasovi dvorani.
29. Društvo sv. Frančiška Sal., Joliet, Ill. — Predsednik Martin Težak st. 1201 N. Hickory St. Tajnik John Gregorič, 1112 N. Chicago St. Zastopnik Simon Šetina, 1013 N. Chicago St. Redna mesečna seja se vrši prvo nedeljo v stari šolski dvorani.
30. Društvo sv. Petra, Calumet, Mich. — Preds. Math F. Kobe, 509—8th St., Calumet, Mich. Taj. John R. Sterbenz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich. Zastopnik John R. Sterbenz, 174 Woodland Ave., Laurium Mich. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v cerkveni dvorani po 1. uri. maši.
32. Društvo "Jezus Dobri Pastir", Enumclaw Wash. — Predsednik Josip Richter R. 1 Box 126 Enumclaw Wash. — Tajnik Joseph Malneritch, R. 1, Box 71. — Zastopnik Joseph Malneritch, RFD, 1 box 71. — Redna seja se vrši v društveni dvorani vsako tretjo nedeljo.
33. Društvo "Marije Device" Pittsburgh, Pa. — Predsednik Josip Pavlaković, 54 Low Rd. Sharpsburgh, Pa. — Tajnik Math Pavlaković, 154 48th St. Pittsburgh, Pa. — Zastopnik John Filipič, 5212 Natrona Allew Pgh., Pa. — Redna seja se vrši vsako prvo nedeljo v K. S. Domu, 57 St.
38. Društvo sv. Petra in Pavla, Kansas City, Kansas. — Predsednik Joseph Russ, 533 Dugargo Street. Tajnik Peter P. Majerle ml., 415 N. 5th St. Zastopnik Geo. Veselich, 430 N. 5 St. — Redna mesečna seja se vrši vsako 1. ned. v cerkveni dvorani, 515 Ohio Av.
39. Društvo sv. Jožefa, Riggs, Iowa. — Predsednik Anton Fir, RFD. No. 2, Charlotte, Iowa. — Tajnik in zastopnik Joseph Lukežič, R.D.No. 2, Charlotte, Iowa. — Redna mesečna seja se vrši prvo nedeljo v Riggs, Ia.
40. Društvo sv. Barbare, Hibbing, Minn. — Predsednik Peter Stark, 440 1/2 R. R. Street. — Tajnik in zastopnik John Povsha, P. O. Box 732. Redna seja se vrši točno ob 10ih dopoldna vsako drugo nedeljo v mesecu na 117 Jackson St.
41. Društvo sv. Jožefa, Pittsburgh, Pa. — Predsednik John Jevnikar, 5411 Camelia St. — Tajnik John Bojanc, 209 — 57th St. — Zastopnik Louis Pihartič 208 — 57th St. Redna mesečna seja se vrši vsako drugo nedeljo v K. S. Domu.
42. Društvo sv. Alojzija, Steelton, Pa. — Predsednik Marko Kofalt, 850 So. 2. St. Tajnik Rev. Lucas Gladek, 395 So. 2. Str. Zastopnik Anthony Malešič, 404—So. 2 St. — Redna mesečna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani.
43. Društvo sv. Jožefa, Anaconda, Mont. — Predsednik Frank Petelin, 622 East 3rd St. — Tajnik in zastopnik John Deržaj, 816 E. Park Ave. — Redna mesečna seja se vrši vsak 3. torek v Sv. Petra in Pavla dvorani.
44. Društvo sv. Florjana, S. Chicago, Ill. — Predsednik Math Pirnar, 3312 E. 90th St. Tajnik John Likovič 9511 Ewing Ave. — Zastopnik John Makovec, 9515 Ave. M. — Redna mesečna seja se vrši vsako prvo nedeljo v Ewing dvorani na 9485 Ewing Ave.
45. Društvo sv. Cirila in Metoda, E. Helena, Mont. — Predsednik John Skrenar, box 185, Taj. Joseph M. Sasek, P. O. box 331. Zastopnik John Smith, P. O. Box 86. Redna mesečna seja se vrši vsakega 14ga. v Frank Balkova prostorih.
46. Društvo sv. Frančiška Serafin, New York, N. Y. — Predsednik John Cvetkovič, 101 Montrose Ave. Brooklyn, N. Y. — Tajnik Agričij Jerman, 436 E. 80 St. New York, N. Y. Zast. Rudolf Potočnik, 323 E. 24th St. New York, N. Y. — Redna meseč. seja se vrši vsako drugo soboto v Cerkveni dvorani 62 St. Marks Place, New York City.
47. Društvo sv. Alojzija, Chicago, Ill. — Predsednik John Simer, 2056 W. 22nd Street. — Tajnik Peter Kure, 2054 W. 22 Place — Zastopnik Martin Kremesec, 2004 Coulter St. — Redna mesečna seja se vrši vsako drugo nedeljo v cerkveni dvorani.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL. Telefon 1048.

SOLVENTNOST K. S. K. J. ZNASI 100.36%.

Od ustanovitve do 1. oktobra 1. 1923 znaša skupna izplana podpora \$2,243,451.00.

GLAVNI URAĐNIKI:

I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.

II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St. Joliet, Ill.

Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620-10th St. Waukegan, Ill.

Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 303 American State Bank Bldg., 609 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.

Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.

John Zulich, 6426 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St. Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 Hickory St. Joliet, Ill.

Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.

John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6519 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill. Telefon 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na

glavne tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill., dopise,

društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnine pa na "GLASILO" K.

S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Fortuna, 1176 E. 61st N. E. Zastopnik Joseph Russ, 6517 Bonna Ave. N. E. Redna seja se vsi vsako 1. nedeljo v mesecu v Knusovi dvorani.

49. Društvo Jezus Dobri Pastir, Pittsburgh, Pa. — Predsednik Michael Markovich, 1140 Voskamp St. N. S. Taj. Jos. L. Banorich, 5134 Carnegie Ave. — Zastop. Geo. Weselich, 5222 Keystone St. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo ob 9 uri zjutraj v Slov. Domu na 57. cesti.

50. Društvo Marije Sedem Žalosti, N. S. Pittsburgh, Pa. — Predsednik John Mravintz, 1022 E. Ohio St., N. S. Pbg., Pa. Tajnik Fr. Golobich, 4813 Hatfield St. Pittsburgh, Pa. — Zastopnik Josip Šnelar 5145 Carnegie Ave. Pittsburgh, Pa. Preds. bolniškega odbora: John Golobich, 5730 Butler St. Pittsburgh, Pa. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo popoldne v K. S. Domu.

51. Društvo sv. Petra in Pavla, Iron Mountain, Mich. — Predsednik Jakob Schwei, 508 Grand Boulevard. Tajnik Anton Podgoranik, 1004 W. Luding St. — Zastopnik Jakob Schweir, 508 Grand Boulevard. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v Čepen dvorani ob 2. uri pop.

52. Društvo sv. Alojzija, Indianapolis, Ind. — Predsednik Anton Grbaj, 2802 W. St. Clair St. Tajnik Josip Urajnar, 2820 St. Clair St. Zastopnik Jakob Strgar 768 N. Warman Ave. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v Gačnikovi dvorani.

53. Društvo sv. Jožefa, Waukegan, Ill. — Predsednik Frank Jerina, 1120 Wadsworth Av. No. Chicago, Ill. — Tajnik Avgust Čepan, 1115 Prescott St., North Chicago, Ill. Zastopnik Fr. Opeka sr. 26 Tenth St. North Chicago, Ill. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Svetetovi dvorani.

54. Društvo sv. Srca Jezusovega, Chisholm, Minn. — Predsednik Anton Mehle, 321 W. Elm St. — Tajnik Fr. First, ml., 220 W. Birch St. Zastopnik Frank First, st., 316 W. Oak St. St. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo točno ob 10. uri popoldne v John Grahekovi dvorani.

55. Društvo sv. Jožefa, Crested Butte, Colo. — Predsednik John Volk, P. O. Box 254 — Taj. in zastopnik Math Zakrajšek Box 293. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo soboto v mesecu v M. Perkotovi dvorani.

56. Društvo sv. Jožefa, Leadville, Colo. — Predsed. Frank Zaits jr. 504 W. 3 St. Taj. Frank Klun 513 W. 2 St. Zastopnik John Keržan, 743 Elm St. Redna mesečna seja se vsi vsakega 14. v mesecu v društveni dvorani na 527 Elm St.

57. Društvo sv. Jožefa, Brooklyn, N. Y. — Predsednik Alois Češark, 42 Hallett Avenue Brooklyn N. Y. Tajnik Gabriel Tassotti 1152 Dean St. Brooklyn, N. Y. Zastopnik Josip Felician, 128 Bead St. Brooklyn N. Y. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo soboto v mesecu na 92 Morgan Ave.

58. Društvo sv. Cirila in Metoda, Eveleth, Minn. — Predsed. Dominijan Blatin, Box 735. Tajnik Frank Peterlin, P. O. box 802. Zastopnik Jos. Intihar, 214 Monroe St. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Cerkveni dvorani.

60. Društvo sv. Janeza Krst., Wenoona, Ill. — Predsednik Frank Sifer, Box 354. — Tajnik Josip Blatin, Box 244 Zastop. Fr. Smitherger bx 67. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo soboto v mesecu v dvorani društva sv. Petra.

61. Društvo vit. sv. Mihaela, Youngstown, Ohio. Predsednik Frank Sellers, 619 Caledonia Street. Tajnik Imbro Mavracich 58 Cypress St. Zastopnik John Bajs, 2 Eagle St. Carnegie Hotel. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo na 1267 W. Federal St. v Timlini dvorani.

62. Društvo sv. Petra in Pavla, Bra-

dley. Predsednik Jurij Krall P. O. box 139. Tajnik Math Stefanich, box 340. Zastopnik Anton Krizan, box 22. Redna mesečna seja se vsi vsako nedeljo v cerkveni dvorani.

63. Društvo sv. Lovrenca, Cleveland Ohio. Predsednik John Vidmar, 3566 E. 81 St. Tajnik Anton Kordan, 9005 Union Ave. Zast. And. Slak, 7713 Isler Court. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Slov. Nar. Domu.

64. Društvo sv. Jurja, Etna, P. O. Sharpburg, Pa. — Preds. John Skoff, 21 Ganster St. Tajn. Stanko Skrbn, 18 Bridge St. Zast. John Skoff, 21 Ganster St. Redna seja se vsi vsako drugo nedeljo na st. 28 Bridge St. v Hrv. Slov. Domu ob 2. uri popoldne.

65. Društvo sv. Janeza Ev. Milwaukee, Wis. — Predsednik Frank Gregorčič, 429 Virginia St., Milwaukee, Wis. Tajnik John Baboshek, 419-51 Ave. West Allis, Wis. Zast. Joe Windman 5507 Greenfield Av. W. Allis. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo ob 2. uri pop. v dvorani Fr. Zajca, 471 National Ave. (South Side Turn Hall.)

69. Društvo sv. Jožefa, Great Falls, Mont. — Predsednik Geo. Stariha, 2209 N. 6th Ave. Tajnik Anton Golob Black Eagle, Mont. Zastopnik Jakob Stariha, 1711 — 6th Ave. North. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo soboto na tajnikovem domu.

70. Društvo sv. Srca Jezusovega, St. Louis, Mo. — Predsednik Filip Trost, 3436 Louisiana Ave. Tajnik Jos. Požek, 3918a Oregon Ave. Zastopnik John Mihelič, 3918 Oregon Ave. Redna mesečna seja se vsi tretjo nedeljo na 1041 Chateau Ave.

71. Društvo sv. Antona Pad. Crabtree, Pa. — Predsednik Josip Pusich, Crab Tree Pa. Tajnik in zastopnik Andrej Jereb, Box 92, Crab Tree, Pa. Mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v prostorih A. Jereb-a.

72. Društvo sv. Antona Pad., Ely, Minn. — Predsed. Jerry Janežič, Box 571. Tajnik John Otrin, box 322. Zastopnik Joseph Palcher, box 385. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo zveč. ob 7. v Jug. N. Domu.

73. Društvo sv. Jurja, Toluca, Ill. — Predsednik Ivan Racki, box 241. Tajnik John Rosich, P. O. Box 101. Zastopnik Vincent Racki Box 133. Redna seja se vsi vsakega 16. v mesecu v prostorih Mike Johanes.

74. Društvo sv. Barbare, Springfield, Ill. — Predsednik Frank Kužnik 912 So. 16th St., Springfield, Ill. Tajnik Anton Kužnik 1201 So. 19th St. Zastopnik Stefan Lach, 1901 E. S. Grand Ave. Redna seja se vsi vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani v župnišči.

75. Društvo Vit. sv. Martina, La Salle, Ill. — Predsednik Ignac Jordan, R. R. 3 Box 7 C. Taj. Frank Mali. R. I. Vincenes Ave. Zast. Josip Bregach, 437 Croasat St. Redna seja se vsi vsako 3. nedeljo v slovenski cerkveni dvorani ob 2. uri popoldne.

77. Društvo Marije Vnebovzete, Forest City, Pa. Predsednik Anton Zigon, P. O. box 481. Tajnik John Osolin, box 492. Zastopnik Anton Bokal box 552. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo popoldne v Metni dvorani.

78. Društvo Marije Pomagaj, Chicago, Ill. — Predsednica Mrs. Mary Gregorich, 2326 S. Hamlin Ave. Taj. Mary Bljč, 1934 So. Hamlin Ave. Zastopnica Matilda Duller, 2241 So. Lincoln St. Redna mesečna seja se vsi vsak tretji četrtak v cerkveni dvorani.

79. Društvo Marije Pomagaj, Waukegan, Ill. — Predsed. John P. Repp, 911 Waukegan Ave. Waukegan, Ill. Tajnik Ignac Grom, 834 Wadsworth Ave. Waukegan, Ill. Zastop. John Gerčar, 1022 McAlister Ave., N. Chicago, Ill. Redna mesečna seja se vsi vsako 3. nedeljo v Svetetovi dvorani.

80. Društvo Marije Cist. Spoč., Pu-

Chicago, Ill. — Predsednica Uršula Kučič, 9441 Ewing Ave. Tajnica Louise E. Likovich, 9511 Ewing Ave. Zastopnica Agnes Mahovlić 9511 Ewing Ave. Redna mesečna seja se vsi vsako 3. nedeljo v Ewing dvorani na 9485 Ewing Ave.

81. Društvo Marije Sedem Žalosti, Pittsburgh, Pa. Predsednica Maria Lokar, 4908 Hatfield St. Tajnica Josephina Fortun, 4811 Hatfield St. Zastopnica Ana Solomon R. F. D. I. Box 35, Glenshaw, Pa. Redna mesečna seja se vsi vsako četrto nedeljo v K. S. Domu.

83. Društvo sv. Alojzija, Fleming, Kans. — Predsednik Joseph Grant, R. R. 2, Pittsburg, Kans. Tajnik Anton Sk ubitz, R. R. 2, box 64, Pittsburg Kans. Zastopnik Frank Lintz, R. R. 2, Cherokee, Kans. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Joe Sheherjevi dvorani.

84. Društvo Marije Sedem Žalosti, Trimountain, Mich. Predsednik Josip Judnich, P. O. hor 24. Taj. in zastopnik Joseph Judnich, Box 24 mountain, Mich. Redna mesečna seja se vsi tretjo nedeljo pri tajniku.

85. Društvo M. Cist. Spoč., Lorain, Ohio. — Predsednica M. s. Mary Bombach, 1749 E. 32 St. Tajnica Frances Bombach, 1749 E. 32 St. Zast. Mary Ambrožič, 1760 E. 29 St. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v A. Virantovi dvorani.

86. Društvo sv. Srca Marije, Rock Springs, Wyo. — Predsednica Marija Jamnik, 727-9th St. Tajnica Tereziya Potočnik 674 Ahsay Ave. — Zastopnica Louise Leskovec, Box 547 Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

87. Društvo sv. Ant. Padov. Joliet, Ill. — Predsednik Leopold Adamich, 1004 N. Nicholson St. Tajnik Rudolf Kuleto, 1510 Cora St. — Zastopnik, Frank E. Vranichar, 1021 Wilcox St. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v šolski dvorani.

88. Društvo sv. Alojzija, Mohawk, Mich. — Predsednik George Hribljan, box 104, Ahmeek, Mich. Tajnik in zastopnik Josip N. Rozich, P. O. Box 287, Ahmeek, Mich. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo na Ahmeek, Mich., v Leševi dvorani.

89. Društvo sv. Petra in Pavla, Etna, P. O. Sharpburg, Pa. — Predsednik Nikola Belavič, 18 Union Street, Etna, Penn. Tajnik Mihael Milkan, 8 Ganster St. (Etna) Sharpburg, Pa. Zast. Matto Kusan, 34 Ganster St. — Predsednik odbora bolesti Frank Luke, 4837 Blackberry Alley, Pittsburgh, Pa. Mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v Millvale cerkvi i dvorani.

90. Društvo sv. Cirila in Metoda, So. Omaha, Neb. — Predsednik Martin Derganc, 5116 So. 22nd St. — Tajnik Anton Krasovec, 1520 Jefferson St. Zastopnik Josip Skof, 1614 Madison St. So. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo soboto v mesecu zvečer v Hrvatsko-Slovenski cerkveni dvorani.

91. Društvo sv. Petra in Pavla, Rankin, Pa. P. C. Braddock, Pa. — Predsednik Josip Rudman, box 221 RFD, 5. Wilkinsburg, Pa. Tajnik George Krotec, 317-3 St. Rankin P. O. Braddock, Pa. Zastopnik John Ritmanich, 123-2 St. Rankin, P. O. Braddock Pa. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Hrvatski dvorani v Rankin.

92. Društvo sv. Barbare, Pittsburg, Pa. — Predsednica Milka Car, 248 Main St. Tajnica Marija Novogradec, 1820 Harrison St. Zastopnica Marija Kostelac, 4930 Hatfield St. Vse v Pittsburgh, Pa. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Benetu v cerkveni dvorani.

93. Društvo Friderik Baraga, Chisholm, Minn. — Predsed. John Kochevar, 428 W. Poplar St. Tajnik John Sterle, 401 W. Poplar St. Zastopnik Frank Laurich, 319 W. Oak Street. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo A. Mahnetovi dvorani ob 10. uri popoldne.

94. Društvo Marije Zdravje Bolnikov, Sublet, Wyo. — Predsednik Joe Rakova, box 85. Tajnik John Pagon, Box 192, zastopnik Alois Oresnik, Box 192. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Rakunovi dvorani popoldne ob 10 ri.

95. Društvo sv. Alojzija, Broughton, Pa. — Predsednik Frank Moravc, box 237. Tajnik Anton Ipavec, box 123. Zastopnik Jakob Brulc, box 197. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v društveni dvorani.

97. Društvo sv. Barbare, Mt. Olive, Ill. — Predsed. Paul Krivčič, Box 450 — Tajnik Anton Goršič, Box 781. — Zastopnik Marko Trgovčič, Box 706 Mt. Olive, Ill. — Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v K. P. Hall.

98. Društvo sv. Treh Kraljev, Rockdale, P. O. Joliet, Ill. — Predsednik John Lozar, 201 Manor Court. Tajnik Josip Snedice, 203 Davis Ave. — Zastopnik Frank Keržič, 820 Moen Ave. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v J. Petruša dvorani.

101. — Društvo sv. Cirila in Metoda, Lorain, Ohio. — Predsednik John Lešnjak, 1706 E. 32 St. — Tajnik Alojz Konjar, 3146 Globe Ave. — Zastopnik John Piškur 2937 Elyria Ave. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v A. Virantovi dvorani.

103. Društvo sv. Jožefa, Milwaukee, Wis. — Predsednik Math Pugel 411 Scott St., Milwaukee, Wisc. Tajnik Louis Sekula, 426-32 Ave. West Allis, Wis. — Zastop. Fr. Lipoglavšek, 430-66 Ave. West Allis, Wis. — Redna mesečna seja se vsi vsako prvo soboto zvečer ob pol 8. uri v cerkveni dvorani v West. Allis.

104. Društvo Mar. Cist. Spoč., Pu-

eblo, Colo. — Predsednica Margareta Kozjan, 1220 Eiler Ave. — Tajnica Josephine Merhar, 1320 Pine St. Zastop. Ana Princ, 1222 Taylor Ave. — Redna mesečna seja se vsi vsakega 15. dne v mesecu v Kozjanovi dvorani.

105. Društvo sv. Ane, New York, N. Y. — Predsednica Ivana Ovca, 402 E. 83rd St. New York City, N. Y. Tajnica Mary Willer, 346 West 45th St., New York City, N. Y. — Zastopnica Alojzija Grum, 218 Lynch St. Brooklyn, N. Y. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v šolski dvorani sv. Nikolaja 121 East 2nd St. N. Y.

108. Društvo sv. Genovefe, Joliet, Ill. — Predsednica Ivanka Terak, 1012 N. Chicago St. — Tajnica Katie Zadel, 219 Elsie Ave. R. F. D. 3, Lockport, Ill. Zastopnica Mary Golobič, 211 Jackson St., Joliet. Redna mesečna seja se vsi vsak prvi četrtak v stari šoli.

109. Društvo sv. Družine, Aliquippa, Pa. — Predsednik John Jager, box 137 — Tajnik Anton Habič, Box 262. — Zastopnik Anton Zagor, Bx. 238 — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo pri blagajniku.

110. Društvo sv. Jožefa, Barberton, Ohio. — Predsednik, John Ujčić 118 Mulberry St. — Tajnik Joseph Lekšan, 149 Center St. — Zastopnik Alois Arko R. F. D. 33 Box 22 B. — Redna mesečna seja se vsi vsako 3. nedeljo v slovenski dvorani na Mulberry St.

111. Društvo sv. Srca Marije, Barberton, Ohio. — Predsednica Ana Brunski, 116 High St. Tajnica Jennie Ozholt, 231 Moore Street. — Zastopnica Uršula Dormish, 432 Bolivar Rd. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v dvorani Samost. društva "Domovina" na Mulberry, Pa.

112. Društvo sv. Jožefa, Ely, Minn. — Predsednik Frank Jerich, box 894 — Taj. Geo. Schneller, box 462 — Zastopnik Joseph Agnich, box 266 — Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Joe Skaletovi dvorani.

113. Društvo sv. Roka, Denver, Colo. — Predsednik Štefan Prelesnik, 4526 Penn St. — Tajnik Joseph Erjavec, 631 E. 49 Ave. — Zastopnik John Turk 4927 Pearl St. — Redna mesečna seja se vsi vsak drugi četrtak zvečer v Domu slovensk. društev 4468 Washington St.

114. Društvo Marije Milost. Polne, Steelton, Pa. — Predsednica Katarina Marjašič, 556 So. 4 St. tajnica Lončarič 412 So. 2 St. Zastopnica Dorotija Dornič, 236 Myer St. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v dr. Sv. Alojzija dvorani.

115. Društvo sv. Veronike, Kansas, City KaPa. — Predsednica Katy Majerle, 415 N. 5 St. Tajnica Marija Anžiček 405 N. 5 St. Zastopnica Mary Derčar, 515 Splitlog Ave. — Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Slovenski cerkveni dvorani na 515 Ohio Ave.

118. Društvo sv. Pavla, Little Falls, N. Y. — Predsednik John Susman, 4 So. William St. Tajnik Frank Gartar, 15 Ward St. — Zastopnik Franč Gregorka, 38 Douglas St. — Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo na 18 Seeley St. ob 1 uri pop.

119. Društvo Marije Pom. Rockdale, P. O. Joliet, Ill. — Predsednica Rosie Jagodnik, 1124 Moen Ave. Tajnica Agnes Piškur, 111 Central Ave. Zastopnica Jennie Zupančič 1124 Moen Ave. Redna mesečna seja se vsi vsako 2. nedeljo v šolski dvorani.

120. Društvo sv. Ane, Forest City, Pa. — Predsednica Mary Telban, P. O. Box 300. Tajnica Mrs. Paulina Osolin, box 492. Zastopnica Mary Oražem P. O. Box 171. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Mestni dvorani.

121. Društvo Marije Pom., Little Falls, N. Y. — Predsednica Katy Mrzlikar, 63 Flint Ave. Tajnica Mary Albrecht, 34 Douglas St. Zastopnica Jennie Istenič, 409 So. Ann St. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo na 39 Danube St.

122. Društvo sv. Jožefa, Rock Springs, Wyo. — Predsednik Matevž Ferlich, 211 Sherman St. Tajnik Mat Leškovc, P. O. Box 547. Zastopnik Frank Plemel, care of Rock Springs Nat'l Bank, Rock Springs, Wyo. — Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Slovenskem Domu.

123. Društvo sv. Ane Bridgeport, Ohio. — Predsednica Marija Hoge R. F. D. No. 2 Bx. 29 Bridgeport, Ohio. Tajnica Ana Smrekar, box 117 Lansing, O. Zastopnica Terez Gregorčič, R. F. D. 2, Box 29, Bridgeport, O. — Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Boydsville, Ohio.

124. Društvo sv. Jakoba, Gary, Ind. Predsednik John Ivanik, 1106 Jeffers St. Tajnik Geo. Ivanik, 1106 Jeffers St. Zastop. Tony Gaiba, 1106 Jeffers St. Redna mesečna seja se vsi vsako zadnjo nedeljo na 1106 Jefferson

126. Društvo sv. Martina, Mineral, Kans. — Predsednik Martin Oberžan, ox 72. Tajnik in zastopnik Martin Oberžan Box 72, West Mineral, Kans. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v tajnikovem prostoru

127. Društvo sv. Ane, Waukegan, Ill. — Predsednica Mrs. Ana Artač, 904 Wadsworth Ave. Waukegan, Ill. Tajnica Katherine Mausar, 713 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill. Zastopnica Jera Opeka, 26 Lenox Ave., North Chicago, Ill. Redna mesečna seja se vsi vsako četrto nedeljo v šolski dvorani.

128. Društvo sv. Barbare, Etna, P. O. Sharpburg, Pa. — Predsednica Ana Novak, 14 Union Street. Tajnica in zastopnica Katarina Cvitešič, 4 Freeport St., Etna, P. O. Sharpburg, Pa. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Hrvat. Slov. Domu na 28 Bridge St., Etna, Pa.

130. Društvo sv. Pavla, DeKalb, Ill. — Predsednik Paul Koshir, 1403 State St. Taj. Math Kaisher, 820 E. Garden St. Zastopnik Math Kaisher, 820 E. Garden St. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo na 1403 State St. ob 9ih popoldne.

131. Društvo Marije Rož. Venca, Aurora, Minn. — Preds. John Roblek, P. O. box 14. Taj. Frank Kerzich, P. O. box 494. Zastopnik Fr. B. Miklich, Box R 27. Redna mesečna seja se vsi vsako tretjo nedeljo v Slov. dr. dvorani; pričetek ob pol. 8. uri dop.

132. Društvo sv. Roka, Frontenac, Kans. — Predsednik Anton Oražen, box 143, Frontenac, Kans. Tajnik in zastopnik Frank Erzožnik box 410. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v Zadrinski dvorani.

133. Društvo sv. Ime Marije, Ironwood, Mich. Predsednica Mary Kochevar, 205 Luxmor Street. Tajnica Mary Ulasich, 391 Kennedy St. Zastopnica Helena Marinič, 220 So. W. St. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v hiši Joe Mariničica.

134. Društvo sv. Ane Indianapolis, Ind. — Predsednica Frančiška Stergar 768 N. Warman Ave. Tajnica Mary Dugar, 919 N. Warman Ave. Zastopnica Antonija Kos, 709 North Holmes Avenue. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo v Gačnikovi dvorani.

135. Društvo sv. Cir. in Met., Gilbert, Minn. — Predsednik Leo Kukar, box 246. Tajnik Frank Koshar, box 553. Zastopnik Anton Erchul, box 214. Redna mesečna seja se vsi v A. Indihar dvorani ob 7ih zvečer vsako tretjo nedeljo.

136. Društvo sv. Družine, Willard, Wis. — Predsed. John Rovtar "Happy" P. O. Willard, Wis. Taj. Lud. Perušek, box 15, Tioga, Wis. Zast. John Bajuk, box 13, Willard, Wis. Redna mesečna seja se vsi vsako prvo nedeljo po prvi sv. maši v pritičlj župnišča na Willard, Wis.

139. Društvo sv. Ane, La Salle, Ill. — Predsednica Rozalija Urbanec, 1031-14th St. Tajnica Rose Uranich, 1207-5th St. Zastopnica Marija Baznik 932 — 4th St. Redna mesečna seja se vsi vsako drugo nedeljo v šolski dvorani.

140. Društvo sv. Roz

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa. Dne 20. sept. je umrl g. Rajmund Ranzinger, senioršef specijacije tvrde R. Ranzinger in hišni posestnik v Ljubljani, star 73 let. Z veliko svojo marljivostjo je ustvaril cvetočo in svevnoznano specijacijo podjetje, ki slovi po svoji solidnosti.

Pokojnik je bil tudi dolgo vrsto let odbornik in častni načelnik Kreditnega društva Kranjske hranilnice. Bil je ugleden mož in povsod zelo priljubljen.

Nesreča. O priliki blagoslovljenja novih zvonov v št. Miklavžu pri Slov. gradu se je pri spravljaju zvonov razvoz ponesrečilo pet oseb. Hlapec podgorskega župnika je bil takoj mrtev.

Premestitev. Mariborski okrajni glavar dr. Srečko Lajnšič je premeščen k pokrajinski upravi v Ljubljani. Namestnik velikega župana dr. Vilko Pfeifer je prevzel začasno agende, dokler ne bo imenovan novi okrajni glavar.

V Spuhlji pri Ptuj snuje g. Miha Breuš, komisar ptujskega okrajnega zastopa električno strojno zadrugo. Pričakovati je, da dobimo v dveh do treh letih tudi na Ptujsko polje električni tok iz Fale. Našim Poljancem priporočamo, da ne zamudijo ugodne prilike in se pripravijo za izrabo električne moči v gospodarske svrhe.

Iz Trojan pri Kolovratu poročajo: Zelo smo se veselili, ko je začel voziti skozi naše kraje osebni avtomobil, ki nam je omogočil pripravo trgovsko zvezo ter hitre trgovske stike z Ljubljano in s Celjem. Upali smo, da bomo odslej stalno zvezani po avtomobilu z ostalim svetom. Žal, da se ni upanje uresničilo. Avtomobilna vožnja je ukinjena in naš kraj je zopet zapuščen ali — kakor narod govori — Bogu za hrbtno. — Letina je vobče dobra. Tako žitno polje kakor tudi senožišče so nam dali lep pridelek. Krompirja bo dosti, ajda je lepa, fižol, zelje in repa obetajo bogato letino. Jabolka sicer ni v taki množini, kakor minulo jesen, vendar bomo imeli od njih še precej užitka. Jako dosti pa je hrušek in čespej. Da nismo tako odrezani od ostalega sveta, bi lahko speli sadje in spravili leppe denarje. Tako pa skoraj ves pridelek porabimo doma. Večino sadnega pridelka porabimo za sadjeve. Zlasti tepke in jabolka dajo dobro pijačo. Nekaj ga pa posušimo in nam pozimi dosti zaleže. Za žganjekuho se pa tod bore malo sadja porabi. — Zadnja leta smo zopet začeli sejati lan, ki nam daje lepo in trepčno domače platno. — Moški svet ne hodi s trebutom za kruhom čez "veliko lužo", ampak si služi kruh tako rekoč doma, namreč v bližnjih premogovnikih: v Zagorju in Trbovljah. Pod Avstrijo smo imeli enorazredno ljudsko šolo, v Jugoslaviji pa smo napredovali še za en razred.

Svatba v velikem slogu. Te dni se je vršila v Topoli svatba, ki po svojem obsegu prekaša vse ondote stavbe, ki so običajno silno drage. Na svatbo je bilo povabljenih 500 gostov. Gospodar je pobil 2 vola, zaklal 5 telet, 3 prešiče, 50 gos, 30 kokoši, 20 petelinov in 90 piščet. Porabili so dalje za kuho in peko 500 kg. moke pa 1780 jajc. Da gre k tako obsežni pojedini tudi obila pijača, se umeje samo ob sebi. Izpilo se je celih 2500 litrov vina ter 600 litrov piva. V kuhinji pa je imelo posla 25 kuharic.

Nabiranje gob. Izredno veliko denarja so lani dobili nabiralec jedilnih gob. Izvozilo se je namreč iz Slovenije do 50 vagonov in, če računamo povprečno za 1 vagon K 1.000.000, tedaj vidimo da se je za ta predmet, pri katerem so ponajveč udeleženi revni sloji, izkupil okrog 50.000.000 kron. Po vsem sklepati obeta biti tudi letošnje leto zelo bogato in je le želeči, da bi ljudje z vso vnašo nabirali ta živež. Skoro pri nobenem predmetu se cena tako ne menja kot pri gobah. Letos spomladi so n. pr. dosegli K 300 za kilogram, ker je bilo vse mnenje, da bo letošnje leto za gobe. Ko se je pa pozneje obilo tega blaga pokazalo, pa je cena padla za hip na 160 kron. Zadnje dni so se plačevali od K 180 do 200 K za kilogram, katera cena pa je po našem mnenju pretirana. Poročila, ki smo jih dobili zadnji čas iz Francije, Italije in Češke govore, da so se gobe močno pojavile tudi v teh deželah. Tudi pri nas je bila zadnja rast zelo obila. In če se premostrimo sedanje deževno in gorko vreme, ki vpliva na rast gob najugodnejše, smo mnenja, da cena K 200 ni čvrsta, ampak je pričakovati njeno znižanje. Najznejše pri gobah je, da so lepo sušene. Zatorej priporočamo, če bi trajalo dalj časa vlažno vreme, da naj se gobe suše na ta način, da se tanko narezane naberejo na vrvice in nato obesijo okoli gorke peči ali nad pečjo. Gobe se posuše v enem ali v dveh dneh. Tako posušene gobe so čedne, obdrže barvo in se dolgo časa ohranijo čiste.

Največja nevarnost za Jugoslavijo. V uglednem angleškem listu "Observer" piše znani publicist I. L. Garvin o krfskem in o reškem vprašanju in pravi med drugim: "Za Jugoslavijo niso največja nevarnost spori z njenimi sosedmi, ampak njeni notranji položaji. Nevarnost proti Jugoslaviji od znotraj, nevarnost notranje revolucije in razpadanja. Jugoslovane je udružila svetovna vojna v trejino kraljevino SHS, toda po veri in po svojem čustvovanju se že Srbi med seboj zelo razlikujejo." Ta list ("Observer") je že opečevano naglašal, da bi bil za SHS v danih razmerah federalistični sistem najboljši. Toda Srbi so vztrajali na pretrinem centralističnem sistemu. Oni so briljantno hlastro pleme, ki je v stanu držati se svojih lastnih političnih idej s samomorilno trdovratnostjo. Z druge strani so pa tudi njihovi hrvatski bratje ravno tako hrabri, sposobni in trnasti in zahtevajo večjo samoupravo v okviru trejino kraljevine. To so jim doslej odbili. Zato se nahaja vodja federalistov Stjepan Radić danes v prognastvu, a velik del Hrvatov je zrel za vstajo. — Koncem koncev ne bo prišlo le do upora, ampak do razpada, če nepopustljivi centralisti v Belgradu ne bodo pokazali bolj elastičnega državnštva, dokler je še čas. Če bo prišlo do eksplozije, bo padla iskra v smodnišnico na Balkanu."

Vojni list, ki te dni prispel v Ljubljano, prinese vpokojitev nad 300 slovenskih in hrvatskih častnikov. Med njimi bodo, kakor se z vso gotovostjo trdi, general Majster, general Plivelič, admiral Koch, polkovnik Bleiweis itd. Vojni minister pa pripravlja potem izbacene vse slovenskih narednikov in vojaških uradnikov ter pisarniških moči, tako da bodo Slovenci in Hrva-

ti odslej le prosti redovi ali kvečjem kaprali."

Nasilja v Prekmurju. Zagrebški "Slobodni dom" z dne 3. oktobra poroča: "Pred nekaj dnevi so se napili trije orožniki (?) v neki gostilni v neki gostilni v Srednji Bistrici. Ko so odšli, so slekli svoje uniforme, skrili so orožje, namazali si lice in tako so odšli v sosednjo vas. Sredi noči so prebudili nekoga kmeta in zahtevali od njega denar. Kmet je začel kričati in kmalu se je zbrala vsa vas. V trdni veri, da imajo opraviti z razbojnikmi, so jih tolkli, dogler niso povedali, kdo da so. Kmetje so jih nato zvezali in dpejali z vozom v Doljno Lendavo. Spotoma je en orožnik vsled udarcev umrl. Naslednjega dne je prišlo v vas veliko število orožnikov iz Prekmurja in nekaj vojaštva, ki so začeli zapirati moške in ženske, jih najprej pretepavati in ppozem vse odpeljali v zapore v Dol. Lendavo. Čez nekaj dni so jih večinoma izpustili, v zaporu pa so obdržali okoli 30 kmetov, ki pridejo pred sodišče." — Tako poroča "Slobodni dom". V interesu čistosti in poštenja slovenske uprave želimo, da ta neverjetni slučaj pokrajinska uprava čim prej temeljito pojasni.

Nikakega posredovanja za potovanje v Ameriko. Ker so v nekaterih listih izšli oglasi neke firme, ki ponuja svoje posredovanje pri prošnjah za potne liste v Ameriko, opozarja zagrebški uradni list, da je glasom zakona vsako tako posredovanje sploh popolnoma izključeno. Kdor želi dobiti potni list v Ameriko, naj se torej za vse informacije obrne naravnost na pristojno oblast: okrajno glavarstvo ali pa na Izseljeniški odsek ministrstva za socialno politiko v Belgradu.

PRIMORSKE NOVICE

Ali je mogoče?! ... Prefektura v Pulju je g. dekanu Škerbecu ustavila plačo s 1. novembrom t. l., češ da ga ne priznava več za župnika v Krkavcih. Istotako je bila ustavljena penzija g. Rebolju, bivšemu župniku v Fruskah. Prvi službuje 31 let, drugi 83 letni starček, je že čez 50 let v Istri, oba sta vržena na cesto brez plače. Tako poroča tržaška "Edinost". Manjka nam besed, da bi označili to početje. Saj da se Italijani boje mladih učiteljskih in tudi duhovniških slovenskih sil, bi bilo še umerno, dasiravno seveda tudi strah ne daje pravice do gaženja naravnih in pisanih zakonov. Toda da Italijani preganjajo čelo častitljive duhovnike-starčke, je več, nego bi bilo mogoče pričakovati tudi od fašistovskega režima. Kje je tu spoštovanje do vere in cerkve, ki jo je Mussolini že tolikokrat slovesno proglasil?

KOROŠKE NOVICE

Slovenski kandidati za državni zbor in deželni zbor. Koroška slovenska stranka je proglasila za bodoče vilitve svoje kandidate. Za državni zbor kandidirajo: Dr. Franc Petek, zdravnik v Velikoven, Ivan Starec, župnik v Hodišah in Ivan Vošpernik, posestnik v Podravljah; za deželni zbor: dr. Franc Petek, Vinko Poljanec, župnik v Skocijani, Anton Gastil, posestnik v Šebnu pri Maloščah, Ferdinand Krajger, posestnik v Štebnu pri Šmihelu, Ivan Vošpernik, posestnik v Podravljah, Franc Kriegl posestnik v Zahomcu, Anton Gril, posestnik na Plaznici, Jožef Križnik, posestnikov sin v Šmarjeti v Rožu, Valentin Rutar, posestnik v St. Petru na Vašinjah, in Anton Wahrmuth, posestnik v Brdi na Zili.

Narodnost uslužbencev Penna. železnice.

Pri znani Pennsylvania železnici je uslužbenih 28.565 delavcev, ki niso bili rojeni v Ameriki; od teh se jih je že naturaliziralo 20.949 ali 73%, da so postali ameriški državljani. Delo amerikanizacije svojih uslužbencev ima sama železnica v svoji oskrbi.

Zanimive so številke narodnosti te velike armade železničarjev, kajti deli se jih v 47 skupin. Največ je Italijanov 10.623; temu sledijo Irci 3369; Avstrijci (gotovo Slovenci in Hrvati) 2725; Poljaki 1986; Nemci 1656; Rusi 1624; Angleži 1229; Ogrji 857; Grki 625; Škoti 506; Švedi 438; Kanadci 306; Čehoslovaki 220; Slovani (morda zopet Slovenci?) 220; Norvežani 197; Španci 166; Francozi 155; Zapadni Indijci 145; Srbi 133 in Macedonci 129.

Manj kot 100 uslužbencev tvorijo sledeče narodnosti: Portugaleci, Danci, Romuni, Holandci, Švicarji, Welshi, Južno Američani, Armenci, Litvinci, Jugoslovani, Sirci, Belgijci, Ukrajinci, Galici, Čehi, Finci, Kubanci, Srednje Američani, Egipčani in Japonci.

Rad bi zvedel

za naslov Alojzije Šurla. Pred dvema leti je šla od mene v Pueblo, Colo. in od istega časa mi je neznano njeno bivališče.

Uljudno prosim cenj rojake v okolici Pueblo da jo opozore na ta oglas; in ako se mi ne oglasi v teku 14 dni, obelodanil bom v vseh slovenskih listih zakaj jo išče.

J. Cestnik,
P. O. Washoe, Mont.

NAŠA HITROST V VESOLJSTVU.

Če vidite dirjač avtomobil, nikar ne zavidajte voznika! Vi sami se veliko hitreje pomikate. Nebesna vesela partija sestoji iz solne in osem planetov: Merkurija, Venere, Zemlje, Marsa, Jupitra, Saturna, Uranija in Neptuna. Zemlja, in si žujo, se pomiče na sekundo ali 39.600 milj na uro. Ta naglica pa je velika manjša od ene, s katero se zemlja vrti okoli solne. Zemlja namreč preleti 19 milj svoje poti v eni sekundi. Napravimo vse svoje življenje veselo adventuro! Bodite dobre volje in v ta namen imejte vedno v hiši Trinerjevo zdravilno grenko vino! To zdravilo vas bo osvobodilo vseh žledodnih neprimlik, ki so najhujša skrb v našem življenju. Isto odstrani slab tek, slabo prebavo, flatulenco, glavobole in nervoznost, ojači ves sistem in bistri vašo pamet. Joseph Triner Company, Chicago, Ill., izdeluje liniment in Trinerjev Cough Sedative, vprašajte vašega lekarnarja ali trgovca z zdravili za na nadvse zanesljiva zdravila!

(Advertisement.)

MOJ LASTEN ŽIVOTOPIS. — MOJIM SLOVENSKIM ROJAKOM:—

Rojen sem bil leta 1876 v Ljubnem na Spod. Stajerskem, kjer sem prebil nekaj let mladosti, ter se šel za tem šolat v Gradec. Tekom učenja sem si tukaj pridobil mnogo skušenj in navodil za bodoče življenje. Že tedaj sem delal razne načrte, kakor jih dela človek v svoji mladosti, poln idej, upov in idealov. Zatem sem pričel potovati po Evropi, da sem spoznal razmere ljudi; videl sem kako živijo reveži, srednji sloji, bogatini in tudi trgovci; mnogo svojega časa sem vporabil tudi za poučevanje narave. Leta 1901 sem se namenil potovati v Ameriko. Dosepši semkaj v to tujo deželo nisem umel angleškega jezika, in tudi nisem imel denarja. Moral sem se takoj oprijeti težkega dela, kot vsi drugi izseljenci. Tudi tukaj sem proučeval razmere nove domovine, ter gledal za bodočnost — ne samo za lastno, — ampak tudi za bodočnost mojih tovarišev. Naravno je, da solnce sije podnevu, mesec pa sveri po noči; — tako je tudi naravno, da vsakdo ljubi in spoštuje svoj rojstni

kraj, svoj materinski jezik in svoje rojake; s temi najraje živi in občuje. Že tedaj sem imel v mislih veliko nevarnost onih ameriških Slovencev, ki težko delajo po rudnikih in fabrikah, da se preživijo.

Vsled tega sem to nevarno delo opustil in se podal na potovanje po Združenih državah; prehodil sem 40 različnih naših držav. Vedno sem pri tem mislil na svoje rojake; želel sem jih spraviti iz rudnikov fabrik, da bi se podali zopet nazaj na farme, — v prosto naravo, kakor so živeli in delali v stari domovini. Kdor dela po jamah in fabrikah je vsako minuto v veliki nevarnosti, da se ne poškoduje; posledica je temu, da mora ponesrečen ostati v kaki bolnišnici, namesto da bi užival lepoto narave.

Razlika med farmerjem v Evropi in med farmerjem v Ameriki je, da so tam razmere neugodne. Čeravno kmetovalec preživlja vse ljudi s svojimi pridelki, se ga ondi dosti ne ceni; brez farmerja bi ne mogla nobena dežela obstajati. Evropske vlade nalagajo kmetom velike davke, da ne more izhajati, pač imajo od kmeta bogatini in verižniki dosti dobička. Vsled tega kmet v stari domovini tudi ne more skrbeti za pravo naobrazbo svojih otrok. — Vse drugače je pa v Ameriki. Mnogo znanih in slavnih mož je bilo rojenih na farmah; pokojni predsednik Harding je bil farmer; sedanjí predsednik Coolidge istotako; slavní predsednik Abraham Lincoln je živel na farmi. Vse to kaže, da imajo ameriški farmerji lepo priliko dati svojim otrokom pravo izobrazbo in dospeti do blagostanja. Vsled tega sem želel, da bi se tudi naši ameriški Slovenci oprijeli farmerstva, kar bi jih dovelo do ugleda, blagostanja, sreče in zadovoljnosti.

Znane so mi farmerske naselbine v Kaliforniji, naseljene s Slovani (Valmanci in Hrvati) kojih otroci so odvetniki, zdravniki itd. Iste se prištevajo k najbolj ugledni vrsti med prebivalci te države. Koliko veselja je s takimi občevati! Jaz iskreno želim, da bi to našim ameriškim Slovincem dosegli.

Tu in tam sem sam skušal dobiti kaj zemljišč, za naseljevanje naših rojakov. Po raznih preskušnjah mi pa ni bilo mogoče doseči zaželenega cilja, ker zemlja za naše ljudi ni bila prikladna in tudi pogoj lastnikov one zemlje niso bili zadostni da bi se naseljencem dobro godilo. Vsled te-

ga sem vse te ponudbe raznih družb zavrnil; pač sem svojim rojakom za-trjeval, da bom tako dolgo hodil okoli, dokler ne naletim na primeren kraj za ustanovitev slovenske kolonije.

Vem, da je že marsikak Slovenec kupil tu, ali tam zemljo za obdelovanje, toda ne v pravem kraju, toda ne najboljše zemlje; vsled tega je stvar opustil. To mi je dalo povod, da sem sklenil pri tem opazovanju dobiti zemljo, kjer bi naši rojaki lahko fino uspevali.

In dobil se jo! Jaz sem sedaj zastopnik Western Colonization Company v Corning, California. Leta 1921 me je ta družba vabila, da naj jim skušam izvesti njih načrt. Sprva sem majal z glavo; toda kasneje sem pričel stvar proučevati, da sem se te-ričel dve let za njih načrt odločil. Prepričal sem se namreč do cela, da bi bil ta načrt brez dvoma ugoden. Naša družba zelo čista Slovence, gre jim na roke, kolikor je mogoče. Želja se mi je torej izpolnila! — Torej dragi mi Slovenci, zdaj imam večji kompleks zemlje za vas; to zemljo se prodaja od 10 akrov naprej. Tukaj pridelujemo: grozdje, fige (smokve), breskve, marelice, oranže, mandeline, plive, limone, sadje vse vrste, jagode in vsakovrstno vrtno zelenjavo. Podnebje tukaj je krasno: tu ni nikdar snega pozimi. To je pravi rajski kraj, ali paradiz, katerega je Bog na tej zemlji ustvaril. Zdaj se vam nudi lepa prilika, bivati v tem rajskem kraju. Jaz bi rad spravil naše rojake iz zaduhlih rovov in fabrik semkaj v ta kraj, kjer sije solnce sreče. Tu boste spoznali pravo vrednost dela in življenja ne pa po jamah, kjer morate delati kot sužnji. Tu se boste čudili krasoti narave med vednim zelenjem, pri poslušanju ptic pevke tekom celega leta. Zares, lepšega kraja si na svetu ne morete misliti, kot je tukaj.

Družba Western Colonization Co. je pri volji sprejeti vas in za vas skrbeti; na vsako vprašanje ali pismo pisano v slovenskem jeziku boste dobili takoj odgovor. Ne odlašajte torej! Mi vas vedno in radi sprejmemo! Znano vam je, da je dandanes težko dobiti dosti dobre zemlje. Zglašite se torej kmalu, ker mi imamo samo tisoč akrov fine zemlje na prodaj. Pišite na

Mr. FRANK BUDNER,
Western Colonization Co.,
CORNING, CALIF.

(Advertis.)

Poskusite Gorsichevo moko!

Cenjenim slovenskim gospodinjam v Jolietu naznanjam, da sem dobil celo karo (vagon) najfinejše pšenične moke.

Gorsich's High Test Flour je ime te moke, ki se melje iz najboljših montanske in kanadske pšenice.

Samo enkrat poskusite to moko, pa se boste do cela prepričali, da je baš ta najboljša, kar ste je še rabili. Če ne boste z njo zadovoljni vam dam radevolje denar nazaj.

Sleherni dan mi gospodinje pripovedujejo, da je ta moka za peko najboljša, kar so je še rabile; pridružite se torej še vi tem zadovoljnim gospodinjam in rabite samo Gorsichevo High Test moko. Dobili smo tudi novo belo ajdovo moko.

Cena pšenične moke:

98 funtov vreča \$3.70	24½ funtov vreča \$0.98
49 funtov vreča \$1.95	5 funtov vreča 0.27

MARTIN GORSICH

slovenska grocerijska trgovina in mesnica

1134 N. Hickory St.

Joliet, Ill.

Telefon 3301.

Zagrinjala za dve okni

Zastoj šivalni stroj

Se nikdar v življenju niste imeli prilike dobiti šivalni stroj ZASTONJ. Tudi ako že imate doma šivalni stroj vam pride vseno prav, vaši otroci bodo pričeli učiti šivati različne stvari. Mi ne upoštevamo enega centa za ta stroj, vam ga damo zastoj, ako naročite od nas zagrinjala za dve okni. Zapomnite si, ta ponudba je le za kratko dobo in želimo, da vaši sosede vidijo ta zagrinjala vseča na vaših oknih in ako vas bodo uprašali kje ste jih kupili njim povejte naš naslov. To je vzrok, da damo ta šivalni stroj vam zastoj, ako nam pošljete vaše nračilo, takoj. Tu so nove vrste, ki so ravnokar dosepele iz tovarne, različnega izdelka trpežni in krasno narejeni in vas bodo trpeli dolgo. Dovolj za vsako veliko okno. Pogled na ta zagrinjala je izvrsten, da jih bo vse občudovalo. Popolni popis je skoro nemogoč, dokler jih ne vidite z svojimi lastnimi očmi, da se prepričate o njih lepoti. Navadno so se prodajala po visoki ceni in le bogatejši sloji so jih kupovali, sicer pa želimo, da se vsi ljudje sporazumejo s tem krasnim izdelkom in vsled tega za kratko dobo jih bomo prodajali po ti znižani ceni. Mi pošljemo zagrinjala za dve okni za SAMO \$5.85 in šivalni stroj poleg tega zastoj. Samo mislite si, dobiti vse to za tako nizko ceno, je v resnici ugodna prilika. Ne odlašajte niti minute, prečitajte skozi oglas, vzemite pero in napišite nračilo. Mi ne zahtevamo denarja vnaprej, samo priložite 35c v poštne znake za pošiljativne stroške, ostalo \$5.85 plačate potem ko prejmete blago na vaš dom. Poslužite se te prilike in pišite takoj.

WALTERS SPECIALTY CO., DEPT. 365
1217 N. Paulina Street, Chicago, Ill.

Mnenje ameriškega kongresnika o Rusiji

Med raznimi senatorji in kongresniki, ki so se zelo zavzemali za priznanje sovjetske Rusije, je bil tudi kongresnik Fred A. Britten iz naše države Illinois. Da se o položaju na Ruskem docela in osebno prepriča, se je podal sam tjakaj, odkoder se je šele nedavno vrnil.

Danes je Mr. Britten povsem drugačnih misli v zadevi priznanja ruske sovjetske vlade po Združenih državah ameriških, — baš nasprotno.

Ko se je Mr. Britten vrnil iz Rusije, je takoj obiskal predsednika Coolidge, da mu je poročal to, kar je na Ruskem videl in doživel. O sovjetski vladi je naravnost tole povedal: "Sovjetski režim je vlada domisljavcev, ki sloni in je v zvezi z "umori, anarhijo, boljševizmom in tatvino."

Šel sem v Rusijo, da se osebno prepričam o tamošnjih razmerah če bi bilo res umestno stopiti z Rusijo v kako trgovsko zvezo. Mučil sem se ondi nevtralnno; izbiral sem si sam vodnike; nikjer nisem iskal kake usluge, ker sem se hotel na nepristranski način prepričati o sedanjih ruski politiki in teoriji, ki ima do 150,000,000 ljudstva pod svojim jarmom.

Svojo prvotno sodbo o priznanju Rusije sem sedaj opustil; rečem le toliko, da bi se s priznanjem vlade sovjetske Rusije dalo isti nekaj več moči, ki bo pa prej ali slej opešala. Danes sem naravnost proti temu, da bi naša vlada odobraval kak sanjarski način vlade, ki odobrava umore, anarhijo, boljševizem in tatvino.

Danes vlada Rusijo posebna klika teoretičnih domisljavcev, ki nočejo svojih napak priznati. Ti voditelji Rusije živijo v svojih krasnih palačah, vozijo se pa v elegantnih avtomobilih. V resnici se danes vozijo na avtomobilih samo revni sloj, ker so bogatine ali pomorili, ali pa pregnali iz dežele. Boljševizem je vso Rusijo pretvoril v siromake. Njih voditelji so si pridobili kontrolo nad vojaštvom; imajo v svojih rokah pošto, brzojave, železnice, policijo in vse druge institucije. Kdor se tem voditeljem kaj upira, ga kmalu izpreobrnejo s puško ali zaporom. Na Ruskem so dovoljeni samo boljševiški (rdeči) listi; tjakaj ne sme prihajati noben inozemski list ali mesečnik ne po pošti, ne drugače.

Na Ruskem ne poznajo svobode govora. Na celem svetu ni strožje vladne cenzure kot je na Ruskem. Čul sem o krutem postopanju ruskih cenzorjev z neko mlado deklico. Dotičnica je pisala enemu izmed svojih sorodnikov v inozemstvu, da bi Boga zahvalila če bi bilo mogoče, četudi povsem ubogi zbežati iz Rusije. Za to je morala presedeti osem mesecev v ječi.

Na Ruskem je ateizem (bogotajstvo) že popolnoma razširjeno; vero in Krista imajo Rusi le v zasmeh in šalo. Ondi je večina cerkev zaprtih vsled ukaza vlade. Čital sem pri vrodu v kremlijsko palačo sledeči napis: "Vera je opij državi!"; boljševiki tudi zatrjujejo, da je vera orodje bogatih pri zatiranju revnih.

Govoril sem dlje časa s komisarjem Čičerinom, ki je omenil, da je govor pok. predsednika Hardinga v San Francisco zaprl Rusiji vrata do zaželjene trgovske zveze.

Novo Rusijo je stvorila evolucija narave; vse drugo je treba pozabiti. Komu je vlada kaj premoženja zaplenila, istega nikdar ne bo dobil nazaj; vse je treba iznova pričeti na podlagi evolucije narave. Rusija ne priznava starih državnih dolgov; zvedel sem tudi, da onih posojenih 136 milijonov dol. Združene države nikdar ne bodo dobile od Rusije. Čičerin pravi, da so avtokratje in bogatini samo zajedaleci (parasiti) dela.

Komunistična politična stranka, ki vlada Rusijo, obstoja iz delavcev. Če hoče kak izobraženeec postati član komunistične stranke, mora čakati 5 let, da se njegovi prošnji ugodi; na ta način se brani inteligentnim osebam dostop v stranko nevednih komunistov. Znani "Bill" Haywood, ki je bil izgnan iz Amerike živi sedaj v Moskvi kot ameriški zastopnik komunistov.

Vlada je podržavila skoro vse panoge industrije; iste naziva s trustom. Tako imajo na Ruskem hotelski trust, mesni trust, krušni trust, tkalni trust itd. Boljše službe pri takih podjetjih dobivajo samo gotovi naklonjenci komunistov. Da se ne vrši preveč goljufij in tatvin, so pri sličnih podjetjih nastavljeni posebni pazniki.

Navaden cestni delavec zasluži danes po 50 milijonov rubljev na dan. Za funt črnega kruha mora plačati 4,500,000 rubljev, za belega pa 6 milijonov.

Ker nima ljudstvo zaupanja v boljševiško vlado, tudi svojega denarja nikomur ne zaupa ali kje investira. Vse kar se tiče prometa in industrije spakla vladi; to pa zaradi tega, da ne more nihče obogateti. Najboljše in največje hotele imajo boljševiki v rokah kjer živijo po ceni na rovaš ljudstva.

Na Ruskem imajo sedaj nove vrste denar, imenovan "červonec", vreden okrog \$4.85. Vrednost tega denarja je pokrita s srebrom, zlatom in dragocenimi kronske dragulji bivšega carja. Nihče pa ne ve, koliko tega denarja se je tiskalo in koliko vrednost je bila določena za garancijo. "Červonec" nima v inozemstvu nobene veljave ter se ga jemlje v prometu samo na Ruskem.

Predno sem jaz došel na Rusko so komunisti usmrtili 17 konzervativcev ali političnih nasprotnikov. Komunisti so jih zvalili k sebi na neko sejo. Ko so biti ti nesrečniki ondi zbrani, jih je pričel krvnik po vrsti streljati zadel pri glavi poleg ušesa. Streljanje se je vršilo pri vratih, skozi katera je moral vsak obsojenec iti. Pravijo, da je ta način usmrčenja bolj "humanitaren" kakor bi se nesrečnika kje na javnem streljalo.

Jaz sem govoril z nekim ruskim delavcem, ki je bil 4 mesece zaprt vsled tega, ker so oblasti našle pri njem cekin za \$5. Uboga njegova žena in četvero otrok je moralo ves ta čas stradati!

Na Ruskem živče tuje vlada silno obdačuje; celo pred odhodom iz dežele morajo plačati veliko pristojbino. Davek je treba plačati če ima tuje v svojem kovčegu več kot tri srajce, 6 ovratnikov, 1 prstan, 1 suknjo, in druge razkošne predmete.

Petrograd je podoben velikemu letovišču v zimskem času. Na tisoče hiš in trgovin je zaprtih. Mnogo stanovalcev se je iz mesta že izselilo tako da število Petrograd več kot pol milijona prebivalcev manj; med temi jih je brez dela nad 150,000.

Ruski otroci izgledajo zdravi in močni; nekatere ženske in deklice so elegantno oblečene, nosijo čevlje toda nič nogavice.

O DELOVANJU RDEČEGA KRIŽA.

Dne 5. novembra letos se bo vršila tretja krajevna konvencija lige Rdečega križa v Buenos Aires, glavnem mestu Brazilije. Na tej konvenciji bo zastopanih 12 držav; zastopniki našega Ameriškega Rdečega križa bodo: sodnik John Barton Payne, kolonel E. P. Bicknell in Arthur Dunn. Namen te konvencije bo delovati za izboljšanje javnih zdravstvenih razmer, delovati v korist otrok in dati navodila za olajšanje človeškega gorja.

Na tej konvenciji se bo poročalo o plemenitem delovanju Amer. Rdečega križa, katerega je ustanovila gđ. Klara Barton.

Vsled prizadevanja pokojnega Henry P. Davidsona je bila l. 1917 ustanovljena Liga društev Rdečega križa. Kot članice te lige so pristopile sledeče države: Združene države ameriške, Francija, Anglija, Italija in Japonska. Danes pa spada 46 društev v to ligo, katero opravlja posebni generalni svet in odbor guvernerjev. Stroške se pokriva iz blagajne Narodnega Rdečega križa.

Ameriška družba Rdečega križa je bila ustanovljena leta 1882, inkorporirali so jo po zakonih distrikta Columbia in je to inkorporacijo odobril pok. predsednik Arthur. Leta 1900 se je označeno družbo reinkorporiralo pod imenom "American National Red Cross", in vse knjige ter račune te dobrodelne organizacije je pregledoval vojni department.

Ameriški Rdeči križ je imel leta 1914 samo nekaj tisoč članov; vsled svetovne vojne je pa število rapidno narastlo na 20 milijonov podpornih članov, ki so prispevali po \$1. letne članarine. Ko je ta dobrodelna družba izdala med vojno svoj oklic na ameriško ljudstvo za pomoč in prispevke, je nabrala v dveh tednih 170 milijonov dolarjev; za ranjene vojake je pa izdala od 1. julija 1917 do 30. junija 1923 — \$1,630,000. Na njene stroške se je tekom svetovne vojne rekrutiralo in izučilo 19,877 bolničark (postrežnic) za Francosko; istočasno se je vzdrževalo v splošnem 40,000 bolničark, ki so opravljale svojo službo v Franciji v pomoč ranjenim vojakom; doma so pa pomagale pri raznih zdravstvenih uradih in v uradu veteranov.

Ko je nastal l. 1905 v San Francisco velik potres in požar, je Rdeči križ potrošil \$3,087,000 v pomoč prizadetim ter \$597,000 istočasno vsled povodnji prizadetim Kitajcem. Leta 1913 se je iz blagajne Rdečega križa izplačalo vsled povodnji potrebnim v drž. Ohio znesek \$2,472,000.

Povodom raznih elementarnih neizgod l. 1922—1923 je Rdeči križ daroval \$1,441,486 in sicer prizadetim vsled povodnji, ognja, epidemije, brodomov in sličnih nesreč.

Rdeči križ je l. 1909 poslal \$277,987 v pomoč vsled potreba prizadetim v Centralno Ameriko; torej je izdal od l. 1881 vsega skupaj okroglo 20 milijonov dolarjev. Znano je, da je ta družba poslala na Francosko kmalu po izbruhu vojne l. 1914 svoj parnik "Red Cross", s številnimi bolničarkami, zdravniki, zdravilnimi potrebščinami in drugim.

Tekom svetovne vojne je Rdeči križ potrošil \$14,000,000 samo na Francoskem, 8 mil. v drugih državah pa \$27,000,000. Ko je 1. sept. t. l. nastal grozen potres in požar na Japonskem je ta družba že čez 11 dni po tej katastrofi nabrala 6 milijonov dolarjev v pomoč prizadetim; iz svoje lastne blagajne je pa prispevala \$3,768,000.

Ker je bil v državljanski vo-

jni ameriški general Barlow trikrat po njegovi ženi rešen iz smrtne nevarnosti, je obljubil darovati svoje premoženje za zgradbo gl. urada Rdečega križa. Za to blago idejo se je kasneje zavzemala tudi domoljubna Mabel Boardman. V to svrhu je l. 1912 kongres dovolil \$400,000, drugi prijatelji te družbe so pa prispevali ostanek, tako da ima Amer. Rdeči križ danes svojo lastno krasno poslopje v Washingtonu, D. C., vredno nad 1½ milijonov dol.

Rdeči križ dosega 70. leto svojega poslovanja in je največji svetovni Samaritan. Ameriški Slovenci! Pristopajte k tej prekornisti dobroduelni družbi!

Smešnice.

Povedal je resnico.

Postopač: "Prosim vas gospa, pomagajte ubogemu človeku brez denarja, dela in jela."

— "Čemu pa ne delate, saj ste še trdni?"

— "Ga nikjer ne dobim. Vsakdo zahteva spričevalo od mojega zadnjega jasnogopjea UKO — "Pa tega spričevala ne morete dobiti?"

— "Ne, moj zadnji gospodar je že 15 let mrtev."

Tolažba.

Mati, 8 letnemu sinkotu: "Jožek, naš stari oče je zelo bolan; pojdi v njegovo sobo ter potolaži ga malo."

Jožek: (pri starem očetu): "Dedek, ali bi imeli radi dosti veteranov pri vašem pogrebu?"

V mesnici.

Zamorka, pri nemškem mesarju: "Koliko velja 1 funt Hamburger šteka?"

Mesar: "25c."

Zamorka: "Kako to? Pri sosedu čez cesto ga pa prodajajo po 20c."

Mesar: "Čemu ne greste tja?"

Zamorka: "Ker jim je takega mesa zmanjkalo."

Mesar: (porogljivo) "Če jaz nimam takega mesa, ga prodajam po 10c funt."

Prepozno rešilno orodje.

Bickilist (farmarju): "Oče, posodite mi hitro kako lopato."

Farmar: "Čemu?"

— "Rešil bi rad svojega tovarša, ki se je tamdoli s kolesom prekučil v obcestno lužo. Revez tiči že do kolena v blatu."

— "Dam vam rajši vrv, kar bo boljše, da ga boste iz luže potegnili."

— "Revez ne bo mogel vrvi zagrabit."

— "Čemu ne?"

— "Zato ker je padel v lužo z glavo naprej."

Na sodniji.

Sodnik državnemu pravniku: "Kakšen poklic ima za toženi?"

Državni pravnik: "Po dnevi je odvetnik, a po noči pa je tat in ropar."

Sodnik: "Zakaj je bil potem aretiran?"

Zaljubljen vojak.

Dragonec Jurij Kobilar se je strastno zaljubil v gostilničarjevo starejšo hčer. Vedno je delal načrte, kako bi ji odkril svoje srce pa je bil preveč boječ. Slednjič se je ojunčil in ji napisal dolgo zaljubljeno pismo, katerega pa vsled boječnosti ni podpisal.

Bila je to prva zaljubljena pisma, ki jih je napisal; kakor pa jemu ni svila to srajco — na upanje,

Zastave, bandere, regalije in klate snake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Tivoli Studio

Edini poljsko-slovenski fotografski atelje v Jolietu, Ill.
JOS. SITKOSKI, lastnik
635 E. Jefferson St. Joliet, Ill.
TELEFON 5617

Najbolj moderni "studio" v mestu. Slike jemljemo vsak čas čez dan in tudi zvečer.

Izdelujemo posamezne slike družinske slike, poročne itd. Povečujemo razne slike vseh kombinacij. V zalogi imamo tudi lepe cvrvice.

Pozor! Pozor!

Samo edina **ALPENTINK-TURA** na svetu je za moške in ženske lase, od katere takoj prenehajo lasje odpadati in potem lepo in krasno rastejo. Velika steklenica stane \$3.—, srednja steklenica \$2.—, s poštnino. Za vse drugo pišite po cenik, ga pošljem zastoj.

Jacob Wahčič

1434 E. 92. Str.
CLEVELAND, OHIO.

IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene, nemške ali kranjske in pa tudi chromatične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,
823 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.

Srečni dom!

Zdravite se in otrepite se verig suženstva vi živite v zadušnih mestih, ki delate v plavžih, rudnikih in Premogovnikih!

Cas je že, da si poiščete dom. Ni vam ga treba s težavo drugod iskati; mi ga že imamo tudi za vas. Ne hodite, ne bližje, nadalje. Pridite pogledat našo zemljo; prepričani smo, da bomo mi ustregli vašemu okusu in vaši denarnici.

Mi imamo še dosti rodovitne zemlje namočeno z vodo, katera dela prave čudeže pod tem podnebjem. Pišite za pojasnila na:

Frank Budner

Representative
Western Colonization Co.
CORNING :: CALIFORNIA

F. M. OPEKA

Prodaja zemljišč. (Real Estate.)
1711 Sheridan Rd. North
Chicago, Ill.

Zavarovanje (Insurance).

proti ognju, strelu, nevihti, ciklonu in tornadu. Jaz sem zastopnik dveh največjih zavarovalniških družb na svetu. Moje stalno in vedno geslo je bilo: Dobra postrežba. Zavarovanje vseh vrst.

Anton Zbašnik

Javni notar,
206 Bakewell Bldg.,
Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

So priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Registriran pri jugoslovanskem generalnem konzulatu. Pišite ali pridite osebno.

SVOJI K SVOJIM!

Podpisani toplo priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obleko za moške in otroke; v zalogi imam tudi veliko izbero čevljev za ženske; sprejemam tudi naročila za nove moške obleke po meri.

JOHN GERM.

Slovenski trgovec.

817 East C. St. Pueblo, Colo.

Prihranite nekaj od svojega zaslužka

vsak plačilni dan in uložite ga v našo varno in zanesljivo banko. Začuden bode, te kako hitro vaši prihranki rastejo in vrhu tega vam plačamo mi po 3% obresti dvakrat v letu ter iste pristojemo h glavnici. Ulagate — vi ste odprli oči in vidite, kako zanesljivo kjerkoli živite širom držav, kakor čebi bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnilo in dobite odgovor v svojem jeziku.

Ako držite denar doma doma, izpostavljen je raznim nevarnostim, kot tatovom in ognju in dostikrat se ga potrošite brez potrebe. Če ga imate pa na naši močni in zanesljivi banki, pa je denar vedno na varnem mestu; vendar se ga lahko dvigne ali deloma ali celoma kot ga kdo potrebuje.

Naša banka ima nad \$740,000 kapitala in rezervnega sklada, kar je znak varnosti za vaš denar.

Skupne denarne uloge pa presegajo čez 5 milijonov dolarjev.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. :: JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.

Joseph Dunda, pomoč. kasir.

Važno, pametno in pravilno

ravna oni, ki svojega denarja ne drži doma brez obresti, ampak ga nalaga v varne, državne, okrajne, mestne (municipalne) ter šolske bonde in bonde obvezanih korporacij, ki mu današajo od 5% do 6% obresti na leto. Te obresti se lahko z odstriženimi kuponih lahko zamenja vsakih 6 mesecev. Če rabite denar, lahko bonde vsak dan, morda celo z dobičkom prodate.

Način kupovanja bondev je priporočati tudi podpor-nim organizacijam in društvom.

Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo ji MI prodali v popolno zadovoljnost. Pišite nam za pojasnila, da vam določimo ponudbene cirkularje.

A. C. ALLYN & Co.

71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. Stevenson. Poslovenil J. M.

(Dalje).

Pri tem sem opazil mlakuže temne krvi po tleh in padlo mi je v glavo, da sta se umorila v svoji pijani jezi.

Ko sem tako tja gledal in se čudil, se je Hands, ko je ladja ravno mirno stala, deloma obrnil in se z zamolklim ječanjem vzravnaval nazaj v oni položaj, v katerem sem ga videl v začetku. Ječanje, ki je pričalo o bolečinah in smrtni slabosti, in njegova odprta, viseca čeljust, vse to me je presunilo. Spomnil sem se pa na pogovor, ki sem ga slišal v sodu in usmiljenje me je minulo.

Krenil sem se proti zadnjemu delu ladje, in prišel do glavne jambore.

"Pojdite na krov, gospod Hands", sem dejal porogljivo. S težavo je obrnil oči, vendar je bil preveč slab, da bi se mogel začuditi. Besedica "brandy" je bilo vse, kar je zinil. Videl sem, da ne smem izgubljati časa; umaknil sem se drugo velikega jadra, ko se je zopet zavrtel preko krova, smuknil proti zadnjemu delu ladje in po stopnicah dol v kabinu.

Tukaj je vladal tak nered kakor si ga le morete misliti. Karkoli je bilo zaprto, so pri iskanju zemljevida vlomili. Po tleh, kjer so sedeli lopovi pri pijači ali posvetovanju, potem ko so gazili po močvirju okoli tabora, je ležalo nesnage na debelo. Po stenah, ki so bile belo pleskane in z zlato obrobene, je bilo polno znamenj umazanih prstov in rok. Na tucete praznih steklenic je žvenketalo po kotih ob zibanju ladje. Ena zdravnikovih knjig je ležala odprta na mizi in polovica listov je bila iztrgana, mislim, za prižiganje pip. Sredi vsega tega nereda se je svetilka še vedno kadila in razširjala motno rujavkasto svetlobo.

Odšel sem v klet! Sodov ni bilo več, steklenice pa so več noma izpili in proč pometali. Odkar se je pričel upor, ni mogel biti nihče niti za trenutek trezen.

Pri nadaljnjem iskanju sem našel steklenico, v kateri je bilo še nekoliko brandya za Handsa, za sebe pa sem si poiškal pečenca, posušenega sadja, množino rozin in kos sira. S temi stvarmi sem se vrnil na krov, jih položil poleg krmila na tla, stopil k posodi za vodo, se dobro napil, in potem sem šel dal Handsu posodi za vodo tako tudi zaželjeni brandy. Lepo merico ga je izpil, predno je ostavil steklenico.

"Strelna!" je rekel, "strašno sem ga bil potreben."

Jaz sem se vsedel v svojem koticu na tla in začel jesti.

"Ste zelo ranjeni?" sem ga vprašal.

On pa je zakrnil, ali rekel bi pravzaprav, zalajal:

"Ako bi bil ta zdravnik tukaj, bi bil po nekoliko obiskih zopet dober. Vendar nimam sreče, kakor vidiš, tako je z menoj."

"Kar se tega telebana tiče, je mrtev kot miš, da," je pristavil in pokazal na moža z rdečo čepico.

"No", sem dejal, "prišel sem na krov, da vzamem ladjo v svojo posest, gospod Hands, in vi me morete smatrati za svojega kapitana, dokler ne izveste kaj drugega."

Pogledal me je z zelo kislim obrazom, vendar ni rekel ničesar. Nekoliko barve se je zopet vrnilo v njegov obraz, če ravno je bil zelo ubog in slab in se je gugal semintja z ladjo vred.

"Mimogrede omenjeno", sem nadaljeval, "ne morem videti te zastave, gospod Hands, in z vašim dovoljenjem jo snamem. Bolje nič, kakor ta."

In zopet sem se izognil velikemu drogu glavnega jadra, planil k vrvi, na kateri je bila pritrjena zastava in snel njihovo preklicano črno zastavo ter jo vrge v morje.

"Živijo kralj!" sem zaklical in mahal s svojo čepico. "Sedaj je konec Silverjevega kapitanstva!"

Pozorno in lokavo me je opazoval in njegova brada mu je še vedno slonela na prsih.

"Mislim", je začel, "Mislim, kapitan Jakec, da boste sedaj zopet hoteli na kopno. Kaj, če bi se o tem domenila?"

"O da", sem dejal, "prav rad, gospod Hands. Govorite! In stopil sem v kot svoji jedi."

"Ta človek", je začel in slabo potno pokimal proti mrtvemu truplu. "O Brein je bilo njegovo ime, zagrizen Irec; ta človek, in jaz sva razvila jadra in se namenila odpeljati domov. No, on je sedaj mrtev, on je tako mrtev kako miš in kdo bo sedaj vodil ladjo, ne vem. Povem ti pa, da je ti ne boš volil, kolikor te poznam. No, glej, daj mi piti in jesti in kak star trak ali cunj, da zavežem svojo rano in povedal ti bom, kako voditi ladjo, in tako bo, mislim, vse poravnano."

"In jaz pa povem", sem ga zavrnil, "da nočem nazaj na sidrišče kapitana Kidda. Nameravam se peljati v severni zaliv in tamkaj ladjo lepo mirno zavoziti na pesek."

"Seveda", je zavpil. "Jaz nisem tako peklensko velik no, ne navsezadnje. Vse vidim neniš da ne? Poskusil sem svojo srečo, da, pa sem izgubil in tu me imaš v rokah. Severni zaliv! No, jaz nočem izbrati jaz ne! Pomagal bi ti pa voditi jo notri do vislie, strela!"

Zdelo se mi je, da tiči v eh besedah nekaj smisla. Na nestu sva se pogodila. V treh minutah je plula Hispaniola, mirno z vetrom, ob obrežju Otoka zakladov, in upala sva, da zavijemo še pred poldnevom okoli severnega predgorja in zavozimo v Severni zaliv, predno nastopi pritoj potem bi lahko zavozil varno na pesek in čakal, dokler nam ne bi odtekajoče morje dovolilo stopiti na suho.

Nato sem privezal drog krnila in odšel dol k svojemu kovčegu, iz katerega sem vzel mehko, belo, svilnato ruto, ki je bila last moje matere. Z nje in z mojo pomočjo si je Hands zavezal veliko krvavečo rano, ki jo je dobil v stegno, in potem ko je nekaj malega povzli in izpil eden ali dva požirka brandya, se je vsedel bolj pokonci, govoril glasneje in razločneje in je bil v vsakem oziru drug človek.

Veter nam je čudovito pomagal. Leteli smo z njim kakor ptica, obrežje otoka je švigalo mimo nas in razgled se je menjal vsako minuto. Kmalu smo pustili gorovje za seboj in vozili ob nižini, in kmalu smo pustili tuhi to za seboj in zavili okoli skalnate gore, s katero se končuje otok na severni strani.

Bil sem zelo ponosen na svojo novo poveljništvo in zelo zadovoljen z jasnim, solnčnim vremenom in razgledom na obrežje. Sedaj sem imel obile vode in dobrih stvari za jesti, in moja vest, ki me je poprej zaradi bega je zelo pekla, se je vsled te velike osvojitve nekoliko pomirila. Mislim, da ne bi želel ničesar drugega, če bi ne bilo teh krmarjevih oči, ki

so mi zasmehljivo sledile po krovu in čudnega rezanja, ki se je vedno prikazovalo na njegovem obrazu. Bilo je pačenje polno bolesti ni slabosti — smehljanje starega, suhega moža. Razun tega pa je bilo v njem neko zasmehovanje, senca izdajstva na njegovem obrazu, ko me je prekanjeno in neprestano opazoval pri mojem delu.

Veter, ki nama je pomagal, kakor sva želela, se je spremenil sedaj v zapadni veter. Radi tega sva toliko lažje vozila od severovzhodnega konca otoka proti vходу v severni zaliv. Ker pa nisva imela sidra in se nisva upala zavoziti ladje na pesek, dokler ni pritoj narasel, nama je preostajalo mnogo časa. Krmar mi je povedal, kako obrniti ladjo in po mnogih poskusih se mi je to posrečilo; nato sva pa oba molče sedla k drugemu obedu.

"Kapitan", je spregovoril Hands z istim neprijetnim smehljanjem, "tukaj leži moj staro tovariš O Brein; prosim, vrzite ga v morje. Jaz nisem nič kaj posebno natančen v takih zavedah in ne morem zato, če sem mu pojasnil svoje staljšice; vendar po mojem mnenju ni sedaj v olepšavo ladje, ali ne?"

"Nisem dovolj močan in tu li ne ljubim takih opravil; radi mene naj leži tamkaj", sem lejal.

(Dalje sledi.)

KOTICEK ZA OTROŠKO ZDRAVJE

OSKRBA MATERINSTVA in OTROŠKEGA ZDRAVJA

Na tem mestu bomo prinašali tedenski in polletni vstiki, ki so velike vrednosti posebno za noseče ženske in matere.

Oskrba in hranitev dojenčkov je velična posla za vsi dom in za narod vobče. Zato se nam zdi vredno prinašati poljudna in podrobna pojasnila o tem predmetu.

ČLANEK 33 S.

PAZITE NA OČI, USESA, NOS IN USTA SVOJEGA OTROKA.

Vedno je velike važnosti za skrbeti, da ima otrok čiste oči, ušesa, nos in grlo. Posebno važnost je pa treba posvečati tej čisti tokom gorkega poletnega remena. To so točke, kjer se aene največ bolezn. Poletni meci so ponavadi zelo kritični za stroke. Storitvi morate vse, kar je v vaši moči, da preprečite boezen. Star pregovor pravi: — "Ena unča preprečenja je vredna cel funt zdravljenja". Ta regovor je posebno resničen v lučaju otrok. Nikdar ne morete preveč paziti, kajti pomisliti morate, da njihova mala telesa niso tako utrjena za boj proti bolezn kot je naprimer vaše.

Vsako najmanjše unetje oči ali šes, okaterem domnevati, da je rez vsake nevarnosti, bi bilo treba povedati zdravljenje vašega dravnika. Htro delovanje v teh lučajih lahko prepreči gluhonost oziroma slepoto. Brez dvoma je otrok upravičen, da v tem ziru skrbite zanj.

Otrok naj ima vedno ušesa čista in suha. Uho se lahko inficira, in usesne bolezni so jako hude. Če se otroku uho uname, stote takoj v stik s svojim zdravnikom.

Če hočete, da bo otrok zdrav, dejte, da bo imel čista ušesa, nos in grlo. — Vsa skrb pri pripravljanju hrane je zastoj, če steklenica in euzelj nista čista. Na vaki steklenici naj bo označena nera, in euzeljni morajo biti čisti. Zaloga mleka naj bo pod krbnim nadzorstvom. Otroku lajajte le čisto, sveže mleko. Vraščanje mleka je velike važnosti ekom poletnih mesecev. — V ročem vremenu mora biti mleko na čistem hladnem prostoru, da se ne skisa. Tisočere matere se podlužujejo kondenziranega mleka, ker se bolj drži ter se da hitreje in ugodnejše pripraviti.

V nekaterih slučajih normalen in zdrav otrok ne potrebuje zdravika. Toda to so le srečni slučaji, ki niso vedno na dnevnem redu. Če se človek nepočuti do-

bro, če se ne razvija kot bi se moral, naj mati brez obotavljanja vpraša za svet uglednega zdravnika. Na drugi strani se bo pa normalen dojenček, kateremu sta posvečeni pravilna skrb in pozornost ter je pravilno hranjen bodisi s prsim ali Bordenovim Eagle Mlekom, razvijal hitro v normalnega in zdravega otroka. Na tisoče in tisoče otrok se je razvilo v krepke dečke in deklice s pomočjo kombinacije materne pozornosti in hranjenja z Bordenovim Eagle Mlekom. V namenu, da zvedo slovenske matere, kako uporabljati Eagle Mleko, je Bordenova družba natisnila v slovenskem jeziku popolna navodila glede hranjenja, kako pripravljati Bordenovo Eagle Mleko za otroke različnih starosti. Če hočete iztis navodil, izpolnite kupon, ki ga boste opazili v enem izmed oglasov ter ga pošljite družbi, ki vam bo z veseljem poslala zahtevano brezplačno zaeno s krasno Knjigo za otroke.

Čitajte te članke pazno vsak teden ter jih spravite za bodoča posnilla.

CUNARD

V JUGOSLAVIJO V 9 DNEH na morskih velikanih, ki vozijo vsak torek.

QUITANIA ..... 45,647 ton
MAURETANIA ..... 30,704 ton
BERENGARIA ..... 52,022 ton

Luksuriozne kabine tretjega razreda s 2-4-6 posteljami. Krasne jedilnice, kadilnice in počivališča. Pokrit krov. Izvrstna hrana. Domača ugodnost. Nobenih skrbi. Cunard denarne nakaznice izplačljive v Jugoslaviji. Hitro, varno, zanesljivo.

Za vozne listke in druge informacije obrnite se do najbližnjega zastopnika.

CUNARD LINE
140 N. Dearborn St.
CHICAGO, ILL.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave. Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča Mgr. Knajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

Pristni starokrajski ribežni za repo z dvema nožema \$1.10
Motike, domačega kranjskega izdelka ..... \$-90

Na zalogi imam suho grozdje, fige in brinjeve jagode. Pišite za ceno.

Navedeno blago pošiljam poštne prosto, samo pri grozdju ni Express vračunjen.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall, Sta.
New York, N. Y.

PRISILJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

je bilo 1. julija t. l. odprto

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zopet izčrpana.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRAŽUJEJO

ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Hude Bolečine

revmatične hitro olajšate.

če rabite

SEVERA'S

GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Isotofako uporaben je za izvinjenje,

otekline, za otrpnost, in ohromelost

bolnih mišic ter udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV

Vprošajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Pošiljanje denarja v stari kraj brzojavno in drugače.

Najhitrejši način za pošiljanje denarja je brzojavno. Dostikrat je vsled nujnosti tak način nujno potreben. V ta namen je naša banka organizirala posebne zveze in jo sedaj pripravljena za točno izvrševanje denarnih nakazil v Jugoslaviji, Italiji in drugod in sicer v dolarjih, dinarjih, lirah, ali kakor pač potrebe zahtevajo.

HITER NAČIN za izvrševanje denarnih nakazil za stari kraj je tudi potom kabel-pisma, to se pravi, da gre nakazilo čez morje po kabelu in potem po pošti naprej. Pristojbina za tako kabel-pismo je \$1.00

DOBER IN NAVADNI NAČIN za pošiljanje denarja je potom pošte. Mi imamo svoje lastne zveze v starem kraju z zanesljivimi bankami in pošto in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom, ali na svojo domačo pošto.

NAŠA POSEBNOST je pošiljanje ameriških dolarjev v Jugoslavijo bodisi po brzojavu ali po pošti. Ne pozabite tega!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

POTOVANJE. Vse posle za potovanje v stari kraj, kakor tudi za potovanje od tam sem, kakor tudi vse druge posle tičeče se starega kraja, Vam najbolj oskrbi naša banka.

Denarne pošiljatve in vsa druga pisma naslovite na

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70—9th Avenue., New York City

New York je poglavitni trg celega sveta.

V tem trgovskem središču deluje tudi naš zavod, kateri baš radi tega nudi ugodnosti, katere ne morete dobiti v drugih mestih. Te ugodnosti ne uživamo sami za se, deležen jih je vsak, kateri se v denarnih zadevah obrne na nas.

Posebno glede denarnih pošiljatev

smo z ozirom na naše izvrstne zveze v stari domovini v stanu Vaš bolj potrečni nego katerikoli drugi zavod.

Izplačalo se Vam bo radi tega, da nam pišete ob prilikah, ko boste rabili koje bančno posredovanje.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St. New York, N. Y.
Jadranske Banke Glavno zastopstvo

Vse društvene tiskovine

kakor: pisni papi, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, pravila i.t.d. se izdelujejo hitro in po zmerni ceni v naši tiskarni. Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega v angleški jezik. Kadar torej potrebuje Vaše društvo kaj tiskovin obrnite se do nas.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi slov. list v Ameriki; \$2 na leto
1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

BANKA, KJER SE LJUDSTVO SMEJE.

Poslovanje s kakimi bankami je podobno slučaju, kakor bi človek denar v kako grobnico naložil. Taka stvar je hladnokrvna in resna. Pri taki priliki bi moral človek misliti, da Vam banka dela kako uslugo, če prevzame vaš denar.

Ni pa tako s to banko. Pri nas se lahko počutite kot doma. Spoznali boste, da imate posle z ljudmi, ki so vam podobni. In čemu? — Saj se celo radi smejejo.

Če si izbirate prijazno banko, se bo vam naša banka gotovo dopadla. Čemu torej ne otvorite pri nas še danes svojega računa, kar bo v vašo lastno korist.

Premoženje te banke znaša \$12,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET